

**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 577

**інформаційно-аналітичне дослідження стану
паливно-енергетичного комплексу України**

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА 2019 РІК

Огляд ЗМІ за 16-31 СІЧНЯ 2020 РОКУ

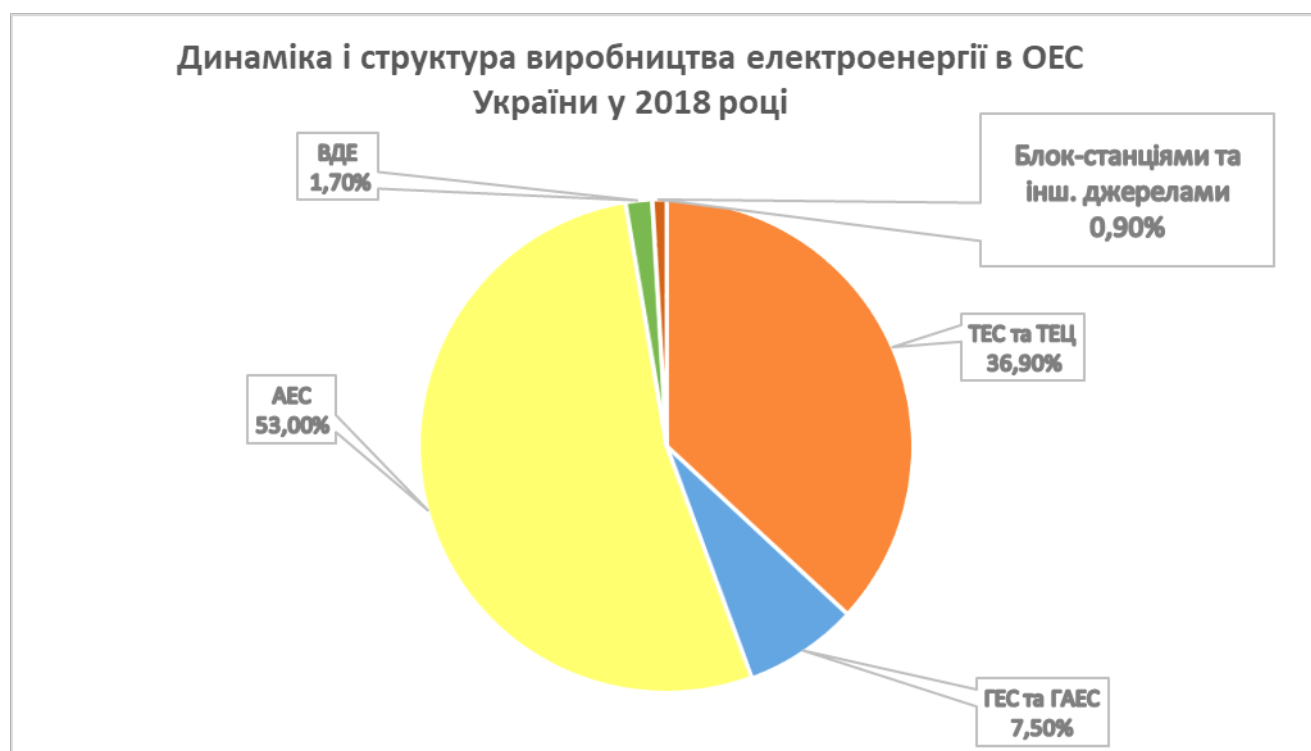
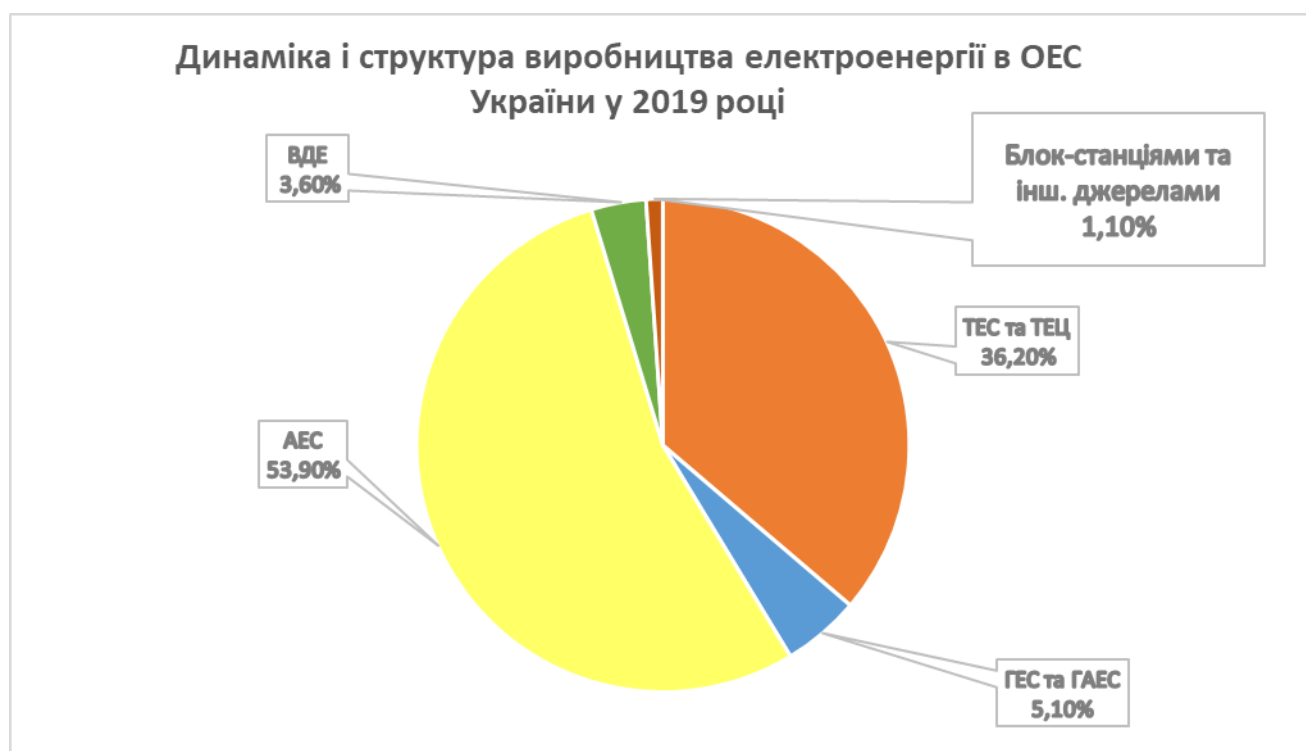
- ♦ *Стратегічні проблеми стану ПЕК і шляхи їх вирішення*
- ♦ *Газозабезпечення Європи і України.
Альтернативні проєкти.*
- ♦ *Тарифна політика в газузі ПЕК*
- ♦ *Удосконалення систем управління
та безпеки об'єктів енергетики України*
- ♦ *Зелена енергетика: проблеми, перспективи*
- ♦ *Енергоринок, проблеми експорту та імпорту*
- ♦ *Приватизація в сфері енергетики*
- ♦ *Кадрові питання (конкурси, нові призначення)*
- ♦ *Корисні думки, цікаві новини і цифри*

КИЇВ – 2020

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-ГРУДЕНЬ 2019 РОКУ

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

У 2019 році за фактичними даними обсяг виробництва електроенергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 153964,8 млн кВт·г, що на 5385,8 млн кВт·г, або на 3,4 % менше, ніж у 2018 року.

Динаміка і структура виробництва електроенергії в Україні

	2018 рік		2019 рік		+/- до 2018	
	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	%
Виробіток електроенергії – всього	159350,6	100,0	153964,8	100,0	-5385,8	-3,4
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	58807,8	36,9	55787,6	36,2	-3023,2	-5,1
ТЕС ГК - всього	47791,9	30,0	44914,9	29,2	-2877,0	-6,0
ТЕЦ та когенераційні установки	11015,9	6,9	10869,7	7,1	-146,2	-1,3
ГЕС та ГАЕС, з них:	12008,4	7,5	7869,6	5,1	-4139,4	-34,5
ГЕС	10429,4	6,5	6521,9	4,2	-3907,5	-37,5
ГАЕС	1579,0	1,0	1347,1	0,9	-231,9	-14,7
АЕС. всього	84398,2	53,0	83002,6	53,9	-1395,6	-1,7
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	2632,7	1,7	5544,3	3,6	2911,6	110,6
Блок-станціями та інш. джерелами	1503,5	0,9	1766,3	1,1	252,9	16,8

Запаси вугілля та мазуту (ТЕС та ТЕЦ)

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом 2019 року склав **25593,8 тис. тонн**, що на 54,9 тис. тонн менше, ніж за 2018 рік. Від підприємств вугільної галузі України – **19566,7 тонн**, що на 950,6 тис. тонн менше, ніж за 2018 рік. Витрати вугілля склали **24282,0 тис. тонн**. Запас вугілля станом на 01.01.2020 – **2786,5 тис. тонн**.

Топкового мазуту у 2019 році спожито **48,5 тис. тонн**, що на 89,1 тис. тонн менше, ніж за 2018 рік. Запас мазуту на 01.11.2019 на підвідомчих Міністерству підприємствах склав **31,7 тис. тонн**.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 12 місяців 2019 р. становило **4229,2 млн куб.м**, що на 121,0 куб. м більше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили **315,8 млн куб.м**, що на 107,4 куб. м більше, ніж за 12 місяців 2018 р.

Станом на 01.01.2020 в українських підземних сховищах газу знаходилось **18,9 млрд куб.м** природного газу, що на 5,0 млрд куб.м або на 36,5% більше запасу газу порівняно з 01.01.2019. Відбір газу за 2019 рік склав **7,74 млрд куб. м**.

У 2019 році спостерігалось зменшення електроспоживання (брутто), яке склало **150234,8 млн кВт·г**, що на 2979,6 млн кВт·г, або на 1,9% менше, ніж за 12 місяців 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало **120219,4 млн кВт·г**, проти 122143,5 млн кВт·г за 2018 рік.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 2019 р.

(без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брутто)	150234,8	-2979,6	-1,9		
Споживання ел.ен. (нетто)	120219,4	-1924,2	-1,6	100,0	100,0
у тому числі:					
1.Промисловість	51154,6	-868,5	-1,7	42,6	42,6
у тому числі:					
Паливна	3396,4	-146,8	-4,1	2,9	2,8
Металургійна	28694,2	-864,6	-2,9	24,2	23,9
Хімічна та нафтохімічна	3747,7	632,3	20,3	2,6	3,1
Машинобудівна	3666,1	-418,4	-10,2	3,3	3,0
Будів.матеріалів	2263,9	32,8	1,5	1,8	1,9
Харчова та переробна	4486,1	-50,2	-1,1	3,7	3,7
Інша	4900,1	-53,7	-1,1	4,1	4,1
2.Сільгоспспоживачі	3710,0	-157,8	-4,1	3,2	3,1
3.Транспорт	6603,3	-351,8	-5,1	5,7	5,5
4.Будівництво	967,4	3,0	0,3	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	15066,2	-440,2	-2,8	12,7	12,5
6.Інші непромисл. споживачі	7482,0	601,8	8,7	5,6	6,2
7.Населення	35236,0	-710,8	-2,0	29,4	29,3

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії металургійною промисловістю (на 2,9%), транспортом (на 5,1%) та комунально-побутовими споживачами (на 2,8%) та населенням (на 2,0%).

Видобуток вугілля. За 12 місяців 2019 р. вугледобувними підприємствами України видобуто **31,22 млн тонн** вугілля, що на 2062,0 тис. тонн (або на 6,2%) менше порівняно із січнем-груднем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **24,9 млн тонн**, він зменшився на 2575,9 тис. тонн (або на 9,4%), коксівного – склав **6,32 млн тонн**, що більше на 513,9 тис. тонн (або на 8,8%).

Упродовж січня-грудня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Мінекоенерго України, видобуто вугілля **3,57 млн тонн**, що на 130,7 тис. тонн (або на 37,1%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток

енергетичного вугілля зменшився на 132,2 тис. тонн (або на 45,2%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 1,5 тис. тонн (або на 2,5%), а видобуток відповідно склав **2,72 та 0,85 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **2,086 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **20,30 млрд куб. м** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 2,104 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 20,50 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-грудень 2019 року **1,951 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 році – 1,889 млн тонн) і **15,7 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 16,3 млрд куб. м).

Інші підприємства за 12 місяців 2019 року видобули **0,094 млн тонн** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,180 млн тонн) і **4,5 млрд куб. м** газу (у 2018 році – 4,2 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-грудні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **877,1 тис. тонн нафтової сировини** українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-грудні 2019 р. склав **472,7 тис. тонн**, що на 4,1% більше обсягу переробки у 2018 році.

У січні-жовтні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-грудні 2019 р. було завантажено на 48,2% (у 2018 році на 46,5%).

Транспортування нафти. У січні-грудні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів збільшився порівняно з 2018 р. на 73,2 тис. тонн (або на 0,5%) і склав **155,68,9 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) протранспортовано **13126,6 тис. тонн**, що на 1,6% (або на 208,1 тис. т) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **2382,3 тис. тонн**, що на 13,4% (або на 281,3 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-грудень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **84,6%**, а на нафтопереробні підприємства України – **15,4%**.

**АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ
ЗА 2019 РІК
(фактичні дані)**

ФОРМА РОЗПОДІЛУ (про надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії)	Обсяги розподілу електричної енергії	Нараховано за послуги розподілу електроенергії	Надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії	Борг/ Переплата станом на 01.01.2020
	тис. кВт·год	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Разом	111 374 255,1	50 728 701,3	53 701 156,5	-2 970 490,2
АТ «Вінницяобленерго»	2 848 140,1	1 944 108,4	1 915 318,1	28 790,3
ПрАТ «Волиньобленерго»	1 573 823,2	1 097 058,9	1 088 390,8	8 668,1
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	17 202 808,2	4 423 085,3	4 979 797,6	-556 714,8
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	2 926 302,1	2 164 909,5	2 542 881,0	-377 971,5
АТ «Житомиробленерго»	2 347 431,0	1 738 914,4	1 815 117,3	-76 256,1
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	1 778 196,8	1 598 454,5	1 542 337,3	56 117,2
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	7 721 646,2	2 376 595,3	2 326 603,4	49 991,9
АТ «Прикарпаттяобленерго»	2 352 030,5	1 591 493,6	1 629 502,0	-38 008,4
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	9 272 783,6	2 254 659,9	3 197 294,5	-940 021,2
ПрАТ «Київобленерго»	6 009 750,6	3 146 064,9	3 443 153,1	-297 088,2
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	1 876 294,0	1 451 313,0	1 543 293,0	-91 980,0
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	1 183 307,4	1 197 059,8	1 203 815,3	-10 641,2
ПрАТ «Львівобленерго»	4 095 680,6	2 623 285,6	2 729 898,7	-106 613,9
АТ «Миколаївобленерго»	2 565 160,8	1 431 544,9	1 492 637,3	-61 092,4
АТ «Одесаобленерго»	5 723 427,5	3 609 068,7	3 594 980,7	14 088,0
АТ «Полтаваобленерго»	4 984 715,2	1 878 070,3	2 325 180,6	-443 971,4
ПрАТ «Рівнеобленерго»	2 156 033,6	1 178 386,9	1 217 121,4	-38 734,4
ПАТ «Сумиобленерго»	1 940 775,6	1 465 532,6	1 475 731,0	-10 198,5
ВАТ «Тернопільобленерго»	1 285 409,7	1 115 379,5	1 183 543,8	-68 164,3
АТ «Харківобленерго»	6 023 797,3	3 190 630,5	3 119 738,9	70 891,5
АТ «Херсонобленерго»	2 285 333,2	1 487 595,2	1 544 402,5	-56 807,3
АТ «Хмельницькобленерго»	2 181 969,6	1 610 742,0	1 608 837,2	1 904,8
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 920 266,2	1 446 668,4	1 460 092,6	-13 424,2
АТ «Чернівціобленерго»	1 320 654,8	942 384,4	991 362,4	-48 628,6
АТ «Чернігівобленерго»	1 707 226,0	1 360 100,7	1 404 985,7	-44 885,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	415 929,7	89 238,5	80 883,4	8 498,4
ДП «Регіональні електричні мережі»	1 295 053,6	337 600,4	201 916,8	135 683,5
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	6 293 694,8	293 197,9	317 685,4	-24 487,5
ПрАТ «ПЕЕМ «Центральна енергетична компанія»	720 151,0	365 201,0	409 620,6	-44 720,7
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	743 771,2	45 741,9	45 583,9	158,0
АТ «Укрзалізниця»	5 586 300,5	1 252 562,1	1 248 721,7	3 803,7
КП «Міські електричні мережі»	36 390,1	22 052,2	20 728,3	1 323,9

Електропостачальники (Універсальна послуга)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2020
		Всього		
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
Разом	80 727 196	77 050 831	95,4	3 688 998
ТОВ «Енера Вінниця»	2 664 572	2 575 730	96,7	101 112
ТОВ «Волиньелектрозбут»	1 804 135	1 700 293	94,2	103 842
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	7 151 726	6 970 776	97,5	180 949
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	3 270 294	3 076 693	94,1	193 601
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	2 259 805	2 139 624	94,7	120 181
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	2 637 326	2 555 299	96,9	82 027
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	3 942 640	3 697 781	93,8	235 525
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	2 221 897	2 085 597	93,9	136 300
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	7 522 154	7 496 910	99,7	25 245
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	6 122 303	5 636 816	92,1	485 487
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	1 829 832	1 727 524	94,4	102 308
ТОВ «Енера Схід»	1 177 616	1 178 932	100,1	-1 317
ТОВ «Львівенергозбут»	4 529 620	4 278 092	94,4	251 528
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	2 198 783	2 075 341	94,4	123 442
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	6 550 544	6 132 487	93,6	418 057
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 703 730	2 777 951	102,7	-74 221
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 994 398	1 870 170	93,8	124 228
ТОВ «Енера Суми»	1 874 675	1 780 285	95,0	94 390
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1 663 901	1 550 997	93,2	112 904
ПрАТ «Харківенергозбут»	5 359 572	5 053 529	94,3	306 043
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	3 218 008	3 068 343	95,3	149 665
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	2 311 961	2 157 472	93,3	154 489
ТОВ «Черкасиенергозбут»	2 178 114	2 084 244	95,7	93 870
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	1 709 628	1 657 474	96,9	61 851
ТОВ «Енера Чернігів»	1 829 963	1 722 473	94,1	107 490

Постачальник «останньої надії»	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2020
		Всього		
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
ДПЗД «Укрінтеренерго»	3 167 391	1 697 352	53,6	1 468 197

Електропостачальники (Вільні ціни)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2020
		Всього		
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
Разом	39 745 156	41 070 664	103,3	-1 437 201
ТОВ «Енера Вінниця»	1 334 779	1 276 504	95,6	-54 362
ТОВ «Волиньелектрозбут»	453 967	448 527	98,8	5 440
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	6 246 008	6 645 875	106,4	-399 867
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 742 376	2 729 185	99,5	13 191
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	1 026 003	1 016 122	99,0	9 881
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	459 622	480 516	104,5	-20 894
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	861 561	895 607	104,0	-30 958
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	1 166 334	1 125 838	96,5	40 496
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	8 091 737	8 864 902	109,6	-773 164
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана			
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана			
ТОВ «Енера Схід»	994 968	1 044 782	105,0	-49 813
ТОВ «Львівенергозбут»	3 192 153	3 098 519	97,1	93 634
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 167 616	1 144 389	98,0	23 227
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана			
ТОВ «Полтаваенергозбут»	2 356 115	2 555 175	108,4	-199 060
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана			
ТОВ «Енера Суми»	1 690 436	1 673 956	99,0	16 742
ТОВ «Тернопільелектропостач»	715 297	703 755	98,4	11 542
ПрАТ «Харківенергозбут»	2 700 805	2 821 934	104,5	-121 129
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	939 756	912 898	97,1	26 858
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	869 912	856 465	98,5	13 447
ТОВ «Черкасиенергозбут»	1 157 486	1 180 580	102,0	-23 094
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	559 197	580 036	103,7	-34 870
ТОВ «Енера Чернігів»	949 001	927 012	97,7	21 989
ДПЗД «Укрінтеренерго»	70 026	88 087	125,8	-6 438

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-червень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала **100,63 млрд грн** при товарній продукції **104,23 млрд грн**, або **96,5%**.

За 6 місяців 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК «Енергоатом» – 102,3% (28477,0 млн грн), «Центренерго» – 91,5% (7894,1 млн грн), «Дніпроенерго» – 94,6% (8315,4 млн грн), «Донбасенерго» – 96,1% (3019,8 млн грн), «Західенерго» – 92,0% (14007,4 млн грн), «Східенерго» – 93,3% (7756,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 119,8% (1236,9 млн грн), Київтеплоенерго КП – 98,6% (2998,7 млн грн), ПрАТ «Укргідроенерго» – 101,6% (3550,0 млн грн), Закарпаттяобленерго

ГЕС – 964,4 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 53,5 тис. грн, **інші електростанції** – 94,4% (19808,0 млн грн), у тому числі: **теплоелектроцентралі** – 102,3% (7447,3 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 90,2% (12269,2 млн грн), Укргазвидобування – 96,0% (52736,6 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 95,1% (3574,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата за січень-червень 2019 р. склала 100,63 млрд грн при товарній продукції 104,2 млрд грн або 96,5%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-грудень 2019 року склали **109,7 млрд куб. м** (за відповідний період 2018 року – 106,6 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **89,6 млрд куб. м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 86,8 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **29,1 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 р. – 31,4 млрд куб.м).

Запаси газу в ПСГ на 01.11.2019 становлять **21,8 млрд куб.м**, що на 3,61 млрд.куб м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,18 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,3 млрд куб.м).

За січень-жовтень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **73,3 млрд куб.м**, що на 1,2 млрд куб.м (або на 1,7%) більше ніж за відповідний період 2018 року.

Імпорт газу за січень-жовтень 2019 року склав **13300 млн куб.м.**

Капітальні інвестиції галузей ПЕК

(без врахування нафтогазового комплексу)

Протягом **2019 року** підприємствами галузей ПЕК, що належать до сфери управління Мінекоенерго України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **25 849,6 млн грн** капітальних вкладень, що на 18,8% більше відповідного показника 2018 року.

В енергетиці освоєно **25 787,4 млн грн** капітальних вкладень, що на 19,2% більше порівняно з аналогічним показником минулого року.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

У вугільній галузі освоєно **62,2 млн грн** капітальних вкладень, що на 53,0% менше порівняно з аналогічним показником минулого року.

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Протягом 2019 року підприємствами галузей ПЕК, що належать до сфери управління Мінекоенерго України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **25849,6 млн грн** капітальних вкладень на 18,8% більше відповідного показника 2018 року.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

Плановими обсягами асигнувань з Державного бюджету на 2019 рік

передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних підприємств» у сумі 159,0 млн гривень.

За оперативними даними з початку року підприємствам, що знаходяться на стадії ліквідації та підготовки до ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів спрямовано 126,7 млн гривень, у тому числі:

- шахти, які готуються до ліквідації – 63,1 млн грн;
- ДП «Укршахтгідрозахист» - 13,6 млн грн;
- ДП «ОК «Укрвуглереструктуризація» - 50,0 млн грн.

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за грудень та з початку 2019 р. у порівнянні з аналогічним періодом 2018 р.

Атомні електростанції. У грудні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **8339,1** млн кВт·г, що на 257,6 млн кВт·г більше порівняно з відповідним періодом 2018 року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у жовтні 2019 р. становив **80,8 %**, що на 2,5% більше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-грудні 2019 р. становила 53,9%. До Енергоринку за 12 місяців 2019 р. відпущено 78198,7 млн кВтг електроенергії, що на 410,3 млн кВтг менше у порівнянні з січнем-груднем 2018 року.

У грудні 2019 року відбулося 1 порушення у роботі АЕС – на ЗАЕС № 4. З початку 2019 року зафіксовано 13 порушень у роботі енергоблоків АЕС: (на РАЕС-3 (5), на ЗАЕС №1 (2), №6, №3, №5, ХАЕС №1, на ЮУАЕС №3). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році відбулося 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок – від компанії «Вестінгауз» та 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

З початку 2019 року відбулось 15 поставок свіжого ядерного палива – 6 від «Вестінгауз» і 9 від АТ «ТВЕЛ» та 5 рейсів вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія. З початку 2019 року, станом на **09.01.2020** виконано:

- 14 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС № 3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС № 2, 1, на РАЕС № 3, 4; КПр: на РАЕС №1, 2, на ЗАЕС №2, 1, на ЮУАЕС №3;
- 5 позапланові поточні ремонтів – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 09.01.2020 виконуються:

- 3 середні ремонтів – ХАЕС №1, ЗАЕС №6, РАЕС №1;
- 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3 (з 20.12.2019 до 03.05.2020).

Підприємства атомно-промислового комплексу

Товарна продукція.

З початку 2019 року вартість товарної продукції (без ПДВ) ДП «НАЕК «Енергоатом» становила 48 485,3 млн кВт·г, що на 4 583,58 млн кВт·г більше порівняно з минулим роком, у тому числі АЕС – 47 858,85 млн кВт·г, що на 4 584,57 млн грн більше проти відповідного періоду минулого року.

Тарифна політика.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів від 05.06.2019 № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (із змінами і доповненнями внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 512, від 21.08.2019 № 803 та від 09.12.2019 № 1003) на ДП «НАЕК «Енергоатом» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

Тариф ДП «НАЕК «Енергоатом» на відпуск електричної енергії у грудні 2019 року становив **61,79 коп. за 1 кВт·г** (без ПДВ).

Тариф ДП «НАЕК «Енергоатом» на виробництво теплової енергії у грудні 2019 року становив **92,05 грн/Гкал** (без ПДВ).

У ДП «НАЕК «Енергоатом» станом на 09.01.2020 заборгованості із виплат заробітної плати немає.

ДП «СхідГЗК»

У грудні 2019 року комбінатом вироблено **0,6 тонн** уранового оксидного концентрату (УОК) на суму 1,2 млн гривень. Порівняно з відповідним періодом минулого року продукції вироблено на 199,2 тонн менше. З початку 2019 року вироблено 800,9 тонн УОК на суму 1 872,8 млн грн, що на 378,6 тонн менше порівняно з показниками 2018 року.

У ДП «Схід ГЗК» станом на 09.01.2020 заборгованості із виплат заробітної плати немає.

ДП «Смоли»

У грудні 2019 року ДП «Смоли» вироблено 58,2 тонн основної продукції (іонообмінних смол) на суму 12,6 млн гривень. Порівняно з відповідним періодом минулого року продукції вироблено на 41,97 тонн більше. З початку 2019 року вироблено 144,2 тонн іонообмінних смол на суму 42,7 млн грн, що на 26,2 тонн більше порівняно з показником 2018 року.

У ДП «Смоли» станом на 09.01.2020 заборгованість із виплати заробітної плати становить близько 2,107 млн гривень (за листопад 2019 року).

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. станом на 31.12.2019 відповідно до затвердженого графіка:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній (ТЕС) відремонтовано всіма видами ремонтів 49 (11800 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 37 (8800 МВт) енергоблоки;
- середнім ремонтом 6 (1515 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 6 (1485 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях (ТЕЦ) відремонтовано 9 (1670 МВт) енергоблоків, 15 (3217 т/год) парових котлів та 8 (326,8 МВт) турбоагрегатів.

На гідроелектростанціях виконано капітальний ремонт і реконструкцію 18 (816,88 МВт) гідроагрегатів.

На атомних електростанціях (АЕС) виконано:

- 14 планово-попереджувальних ремонтів: 9 середніх і 5 капітальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС №3, 6, 4, 5, на ЮУАЕС №1, 2; КНР: на РАЕС №1, 2; ЗАЕС №1,

2; ЮУАЕС №3;

- 5 позапланових поточних ремонтів – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Середньомісячна заробітна плата

Розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Мінекоенерго, у розрізі галузей становить (01.01.2020):

- електроенергетика – 14596 грн (збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 25,3%);

- атомно-промисловий комплекс – 24612 грн (більше на 33,7%);

- нафтогазовий комплекс – 11732 грн (більше на 18,4%, до показників держпідприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Мінекоенерго);

- вугільна галузь – 11541 грн (більше на 16,6% для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.01.2020 року на підприємствах, що належать до сфери управління Мінекоенерго України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, становила 356,6 млн грн і збільшилась за рік на 183,3 млн грн (або на 105,7%):

- електроенергетична галузь – зменшилась на 10278,8 тис. грн;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 2773,1 тис. грн;
- вугільна галузь – збільшилась на 189063,0 тис. грн;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась на 1693,6 тис. грн.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні витрати електроенергії в електричних мережах

За 2019 рік загальні технологічні витрати електроенергії на її транспортування електричними мережами всіх класів напруг склали на рівні 16,4 млрд кВтг або 11,6 % від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із 2018 р. відбулося їх зменшення на 0,6 млрд кВтг, або на 3,5% (17,0 млрд кВтг або 11,6% у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії за 12 місяців 2019 року склала 18,2 млрд кВтг або 12,9 % від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на 0,9 млрд кВтг або на 4,7 % (19,1 млрд.кВтг або 13,1 % у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат електроенергії за 2019 рік склала -1,8 млрд кВтг або -1,3% від загального відпуску електроенергії в мережу .

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ за 2019 рік заощаджено 184,2 млн кВтг електричної енергії (185,9 млн кВтг за 2018 рік).

Транскордонні перетоки електроенергії у 2019 році

(млн кВт·г)

	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Всього за 2019 рік
ЕКСПОРТ							
Угорщина	324,393	317,753	309,743	338,851	372,705	369,651	3 927,554
Словаччина	2,315	1,390	1,061	1,058	1,173	1,642	118,030
Румунія	20,326	11,638	1,786	76,286	109,845	151,419	402,856
Польща	96,803	108,782	117,283	150,412	100,896	143,895	1 376,820
Молдова	47,928	50,504	46,042	51,354	44,319	47,039	644,031
ІМПОРТ							
Угорщина	19,943	17,492	47,031	107,007	204,156	234,477	630,106
Словаччина	151,093	147,264	124,566	150,973	164,976	170,912	909,784
Румунія	0,000	0,000	0,000	0,000	1,488	19,613	21,101
Білорусь	103,584	146,635	179,420	215,230	157,776	48,652	851,297
Росія	0,000	0,000	0,000	127,86	132,587	25,817	286,264
Всього							
експорт	491,764	490,067	475,915	617,961	628,938	713,646	6 469,290
імпорт	274,620	311,391	351,017	601,070	660,938	499,491	2 698,552
Обсяги технологічних перетоків електроенергії обумовлені паралельною роботою енергосистем України та суміжних країн							
Росія *	2,298	3,435	6,434	4,016	5,529	6,258	41,593
Білорусь **	0,000	0,021	0,043	0,063	0,123	0,080	1,030

* – обсяги перетоків електроенергії обумовлені паралельною роботою енергосистем Росії і України.

** – обсяги перетоків електроенергії для живлення тупикових районів навантаження прикордонних споживачів енергосистем Білорусі і України.

Транспортування нафти та газу

За 2019 р. територією України протранспортовано (транзитом) **89,6 млрд куб. м природного газу** (за 2018 р. – 86,8 млрд куб. м).

Станом на 01.01.2020 в українських підземних сховищах знаходилось **18,9 млрд куб. м природного газу**, що на 5,0 млрд куб. м або на 36,0% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **15175,0 тис. т** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. збільшився на 114,0 тис. т (або на 0,8 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **12897,0 тис. т**, що на 173,0 тис. т (або на 1,3%) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 287,0 тис. т (або на 14,4%) і склало **2278,0 т**.

За січень-грудень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 84,6%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 15,4%.

*Підготовлено за даними
Мінекоенерго України,
НЕК «Укренаерго»
і Робочою групою ГО «НТСЕУ»*

♦ **Стратегічні проблеми стану і розвитку енергетики в Україні, шляхи вирішення проблем ПЕК**

Новое время, 30.01.2020

Ключ до світла. В якому стані лінії електропередач в Україні

Електромережі, що живлять 16 млн домогосподарств і всю українську промисловість, не витримують сучасних навантажень. Число аварій зростає. Часу на їх усунення потрібно все більше. Працюючи на межі своїх можливостей електромережі стають головним гальмом розвитку країни і інвестицій в її майбутнє, а за законами економіки і європейського досвіду — мають бути її драйвером.

Хоча після реформи ринку електроенергії обленерго і стали називатися операторами системи розподілу (ОСР), мережі новіше від цього не стали. Зношені, вони рвуться під тиском старих технологій і нової економіки, в яку входить Україна. Споживання електроенергії зростає як у нас в країні, так і в усьому світі. І це зростання ставить Україну перед вибором, якого у неї вже немає.

«У головах більшої частини українців електрика — це те, що завжди поставляється і дешево коштує, — каже Олександр Харченко, директор Центру досліджень енергетики. — Ця історія закінчилася. І немає ніяких перспектив, що вона триватиме хоча б скільки-небудь ще. Що буде відбуватися? Все більше і більше аварійних відключень. І все більше проблем у бізнесу».

Втім, у кінці цього тунелю мерехтить світло.

Гендиректор холдингу ДТЕК Мережі Іван Гелюх наводить приклад деяких з них. У п'яти регіонах країни компанія встановила 560 тис. так званих розумних лічильників.

«Ми дистанційно отримуємо інформацію про реальне електроспоживання, — пояснює він. — А споживач — можливість користуватися електроенергією вночі з дисконтом у півціни».

У Дніпрі та області, наприклад, ця технологічна радість, що є частиною розумних мереж — Smart Grid, дісталася поки що тільки 15% користувачів ДТЕК, що в українських реаліях абсолютний рекорд, а для європейської практики вчорашній день. Там розумні лічильники покривають 70% ринку.

«Весь світ зараз перевзувається, — зазначає Ігор Петрик, директор з розвитку ринків фінської компанії Wärtsilä Energy в Східній Європі, яка спеціалізується на smart-технологіях у енергетиці. — Це колосальний процес, який проявився, як тільки активно зайшли поновлювані джерела енергії (ПДЕ)». Це перевзування призводить до руху великих грошей. Але це коли вони є.

«Електроенергія — це сервісний драйвер економіки, — наполягає Харченко. — Один з ключових драйверів». Найкраща ілюстрація — зростання споживання електроенергії в Китаї: за 20 років воно збільшилося в шість разів, з 986 ТВт до 6,2 тис. ТВт. Такі дані міжнародної консалтингової компанії Enerdata. Це більше, ніж рівень споживання у США, Індії, Росії разом узятих. Таке зростання споживання електроенергії в Піднебесній відповідає рекордним темпами зростання промвиробництва і всієї тамтешньої економіки.

У той же час підключення до системи електропостачання — одна з найслабших ланок в українському діловодстві. У свіжому рейтингу Doing Business, який щорічно публікується Всесвітнім банком, Україна зайняла 128-е місце зі 190 можливих у цій технологічній номінації. Такі показники нівелюють всі потуги України спливати з економічного дна.

Народжені в СРСР. І ось Всеволод Ковальчук, голова Укренерго, компанії, яка забезпечує роботу магістральних мереж, наводить досить цікаву бухгалтерію своїх підрахунків. Середній вік енергооб'єктів становить приблизно 40 років. Це фактично інфраструктурна старість. Для їх підтримання навіть без розвитку потужностей щороку потрібно вкладати 2,5% від оціночної вартості всієї системи. Оціночна вартість тільки магістральних мереж — 6 млрд євро. «Це означає, що кожен рік протягом 40 років потрібно вкладати як мінімум 150 млн євро, щоб оновити мережу», — пояснює Ковальчук.

«Якщо у нас загальне зношення близько 50–60%, то у них [обленерго] загальне технічне зношення понад 75%, — резюмує Ковальчук. — Туди потрібні великі інвестиції»...

«В Україні кінцевий тариф дуже низький, один з найнижчих в Європі, — каже Ковальчук. — А інвестиції в інфраструктуру — це довгі гроші». Загальноприйнятий у світі механізм залучення інвестицій працює інакше. Мова про так зване розвиваюче тарифоутворення — RAB-тарифи (Regulatory Asset Base), які розраховуються на основі поточної оцінки вартості активу.

В Україні навколо цього цілком традиційного для європейських ринків заходу йдуть запеклі суперечки. В основному про рівень, на який можна підняти поточний тариф, і про умови його підвищення...

В результаті інвестпрограми з оновлення мереж, які затверджує компаніям НКРЕКП, найбільш низькобюджетні в Європі. Наприклад, в Латвії на модернізацію 1 км мережі в тариф закладають \$1 тис., а в Україні — \$250.

Крім того, в поточній моделі регулятор дозволяє операторам розподільчих мереж в межах цієї мізерної інвестпрограми витратити на лічильники не більше 15%, на модернізацію, яка передбачає побудову цифрової інфраструктури і купівлю спецтехніки для аварійних бригад — до 10%. Решту 75% слід витратити на латання дірок в старих мережах і зрідка на будівництво нових. І що найважливіше, все це йде врозріз із заявленою урядом стратегією на глобалізацію українського енергоринку.

Україна в тренді. За останні три роки обсяг виробництва поновлюваних джерел енергії в Україні зріс вчетверо. І кожен місяць продовжує зростати. Енергетична стратегія країни готує нас до того, що до 2035 року частка «зеленки» досягне 25% в енергобалансі країни.

Як наслідок, зростає і запит споживачів на «зелену енергетику».

15 тис. українських споживачів вже перетворилися на виробників енергії — встановили на своїх будинках сонячні панелі, інвестувавши в них 300 млн євро. Але «зеленка» надзвичайно вимоглива до якості мереж, по яких вона роздає напругу.

«В Україні те, що є, — це, може, й межа з відновлюваної енергетики з точки зору поточних мереж і балансів, - попереджає Харченко. - Ми будувати протягом

п'яти років нічого не можемо, нам нікуди його включати». Але минуле вже не в силах чинити опір майбутньому, особливо коли це майбутнє вже настало.

Проблеми енергетики і розподільних мереж — це не суто український феномен. Весь світ уперся в стелю можливостей. Зміна технологій і перехід до відносно чистих джерел енергії змінюють світ назавжди.

Петрик з фінської компанії Wärtsilä Energy, що працює на більш, ніж 170 ринках світу, зокрема й в Україні, наводить як приклад Бразилію, де спеціальна інституція проводить аналіз всіляких сценаріїв розвитку галузі. Всього таких сценаріїв близько 2 тис., і щороку вони оновлюються. Така швидкість прогресу. Завдання кожного зі сценаріїв — розрахувати стійкість мереж при мінімальній собівартості енерговиробництва.

В Україні поступово також впроваджуються інновації Smart Grid, але це швидше ситуативні ініціативи, ніж система.

«Всі ці зміни — тільки початок шляху і початок трансформацій українських мереж, — пояснює Гелюх. — Щоб розгорнути їх на повну потужність і наздогнати Європу, потрібна якісна зміна підходу до інвестпрограми і автоматизації».

З повним текстом аналітичної і високопрофесійної публікації можна ознайомитися за посиланням: <https://nv.ua/ukraine/so-skorostyu-sveta/klyuch-k-svetu-v-kakom-sostoyanii-linii-elektroperedach-v-ukraine-50054824.html>

Додаткова інформація на цю тему – ДТЕК, 29.01.2020 «Європейська асоціація операторів систем розподілу в гостях у ДТЕК Мережі». Операційний холдинг ДТЕК Мережі активно вивчає кращий європейський досвід і першим в країні впроваджує технології Smart Grid. На запрошення ДТЕК Мережі в січні 2020 року Україну відвідав **Роберто Зангранді**, генеральний секретар Європейської асоціації операторів систем розподілу (E.DSO).

Роберто Зангранді завітав до Академії ДТЕК і провів робочі зустрічі з генеральним директором ДТЕК Мережі **Іваном Гелюхом**, членом ради директорів E.DSO, а також з директором з інновацій ДТЕК **Еммануеле Вольпе**.

«Я побачив, що ДТЕК Мережі докладає максимум зусиль, щоб запропонувати споживачам найсучасніші послуги. Я знаю багато європейських компаній, які прагнуть забезпечувати хороший сервіс для клієнтів. Це гідні гравці, але вони не настільки наполегливі і просуваються до мети не так швидко, як ДТЕК. Гроші, які ви вкладаете в технології зараз - працюватимуть набагато довше, це інвестиції на роки вперед», - розповів Роберто Зангранді.

Генеральний директор ДТЕК Мережі Іван Гелюх зазначив: «У нашій країні з кожним роком зростають потужності відновлюваної енергетика, розподіленої генерації, кількість розумних лічильників і електромобілів. Для того, щоб відповідати новим зростаючим потребам наших клієнтів, ДТЕК Мережі вивчає кращий європейський досвід, щоб використовувати його в Україні. E.DSO допомагає трансформувати застарілі європейські енергомережі в інноваційні цифрові системи. Цей досвід дуже корисний і цінний для нас. Тому ми запросили Роберто Зангранді до Києва. Показати йому бізнес дистрибуції електроенергії ДТЕК і потенціал української енергетики».

ДТЕК Мережі - єдина комерційна компанія з України, яка є членом E.DSO, долучившись до Асоціації в 2018 році. Мета Асоціації - розвиток

розумних мереж в Європі. Станом на 2020 рік до організації входить 44 компаній з 25 країн.

<https://grids.dtek.com/media-center/press/evropeyskaya-assotsiatsiya-operatorov-sistem-raspredeleniya-v-gostyakh-u-dtek-seti/>

Економічна правда, 20.01.2020

Мінекоенерго створює держпідприємство "Укрвугілля"

При Міністерстві енергетики та захисту довкілля створюють нове держпідприємство - "Укрвугілля", йдеться в наказі голови міністерства **Олексія Оржеля** від 14 січня. Відповідно до наказу, новостворене підприємство буде знаходитися в Києві на проспекті Академіка Палладіна, 46/2.

...основна ідея створення "Укрвугілля" - забезпечення належного прозорого функціонування ринку вугілля, захист українського виробника від впливу неконтрольованого імпорту та сталого забезпечення потреби вітчизняних споживачів у дефіцитних марках вугілля.

<https://www.epravda.com.ua/news/2020/01/20/655982/>

Інформація на цю тему – ua.news, 20.01.2020 «В Україні з'явиться ще одне держпідприємство». <https://ua.news/ua/v-ukrayne-povavytsya-eshhe-odno-gospredpryyatye/>

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 30.01.2020

Наталія Королевська: «Потрібно зробити все, щоб виплатити борги шахтарям і врятувати вугільну галузь»

Олександра Клименка

Народні депутати України від «Опозиційної платформи — За життя» Наталія Королевська і Валерій Гнатенко зустрілися з керівництвом і співробітниками ДП «Торецьквугілля» в Торезьку Донецької області.

Валерій Гнатенко сказав про те, що Україна посідає перше місце в Європі й восьме у світі за запасами вугілля й вугільну галузь треба берегти й розбудовувати.

<http://www.golos.com.ua/article/326991>

АУЯФ, УкрЯТ, 27.01.2020

Позиція АУЯФ та ГО «УкрЯТ»

щодо ключових питань розвитку атомної енергетики

Асоціація «Український ядерний форум» та ГО «Українське ядерне товариство» розглянули Концепцію державної політики у сфері енергетики та захисту довкілля (далі Концепція), за розробку якої відповідає Мінекоенерго України відповідно до Програми діяльності Уряду. Та представили пропозиції до Концепції, а також позиція щодо ключових питань розвитку атомної енергетики з метою спростування деяких помилкових і маніпуляційних тверджень, які містяться в цій Концепції.

Позиція Асоціації «Український ядерний форум» та ГО «Українське ядерне товариство» щодо ключових питань розвитку атомної енергетики

1. Атомна енергетика – важлива складова вирішення проблеми по боротьбі зі зміною клімату. У тексті концепції питанням декарбонізації та боротьби зі зміною клімату приділено багато уваги, що вочевидь відповідає світовій практиці. Водночас, необхідно зауважити, що ці питання розглядаються виключно

через призму розвитку відновлювальної енергетики, яка є лише одним із видів низьковуглецевих технологій виробництва електроенергії.

2. Атомна енергетика дозволяє Україні залишатись у колі технологічно високорозвинених країн світу, забезпечувати сталий економічний розвиток, гідну працю та високий науково-технічний потенціал. Для комплексної оцінки впливу ядерної галузі на економіку країни, соціальні аспекти та довкілля було ініційоване дослідження, яке здійснено в Україні вперше силами Асоціації «Український ядерний форум» та ГО «Українське ядерне товариство». Ознайомитися з ним можна за посиланням: <https://ukrns.org/ua/publikatsiji/item/1305-analitychnyi-zvit-vplyv-iadernoenerhetychnoho-kompleksu-na-rozvytok-ukrainy>

3. Діючі АЕС України відповідають найвищим міжнародним стандартам з ядерної безпеки. Україна є членом МАГАТЕ з моменту створення цієї міжнародної організації (1957 р.) і стороною низки міжнародних конвенцій. Рівень безпеки ДП «НАЕК «Енергоатом» позитивно оцінюється міжнародними експертами протягом багатьох років...

4. Атомна енергетика є гарантом енергетичної безпеки країни, забезпечуючи більше половини від загального виробництва електроенергії. Для України проблеми гарантування енергетичної безпеки були і залишаються одним із пріоритетів національної безпеки. Важливу роль у цьому відіграє наявний в Україні атомно-промисловий комплекс та його основний на сьогодні складовий елемент – атомна енергетика. Дане твердження базується на тому факті, що Україна має...

5. Держава досі не забезпечила належний розмір відрахувань і захист від інфляції та девальвації коштів, що перераховуються до Фонду зняття з експлуатації ядерних установок та Фонду поводження з радіоактивними відходами. Для накопичення коштів на поводження з РАВ в Україні створений Державний фонд поводження з РАВ (далі - Фонд РАВ), який є складовою частиною Державного бюджету України. Фонд РАВ формується за рахунок сплати виробниками РАВ екологічного податку – збору за забруднення навколишнього середовища в частині утворення РАВ, включаючи вже накопичені РАВ, та їх тимчасове зберігання...

Основним наповнювачем Фонду РАВ є ДП «НАЕК «Енергоатом». Починаючи з травня 2009 року, ДП «НАЕК «Енергоатом» поквартально сплачував внески у Фонд поводження з РАВ. Загальний обсяг перерахувань ДП «НАЕК «Енергоатом» у Фонд поводження з РАВ з 2009 по 2019 рр. включно становить 7 млрд 662 млн. грн.

При цьому фактична передача РАВ АЕС на довгострокове зберігання та захоронення наразі не здійснюється в зв'язку з неготовністю оператора сховищ до їх прийому (ДСП «ЦППРВ» ДК «УкрДО «Радон»).

6. Ринок електроенергії в Україні має бути конкурентним для всіх суб'єктів ринку без виключення та обмежень. 1 липня 2019 р. в Україні був запроваджений новий ринок електроенергії, який є частиною міжнародних зобов'язань України з імплементації Третього енергопакету Європейського Союзу (ЄС).

Нова модель енергоринку ставила на меті запровадження конкурентних механізмів функціонування ринку електричної енергії, вільний вибір контрагентів та забезпечення права споживача вільно обирати постачальника електричної енергії. Проте, в дійсності Україна отримала викривлений ринок електроенергії з дискримінаційним характером по відношенню до окремих суб'єктів ринку, який

протиричіть принципам вільної конкуренції, світовій ринковій практиці та положенням Третього енергопакету ЄС...

Пропозиції до Концепції державної політики у сфері енергетики та захисту довкілля...

Більш детального ознайомитися з пропозиціями можна за посиланням: http://www.atomforum.org.ua/activity/2020/poziciya_asociaciyi_uyaf_ta_go_ukryat_shodo_klyuchovih_pitan_ro_zvitku_atomnoyi_energetiki

Укрінформ, Рівненські новини, 15.01.2020

Торік Енергоатом інвестував у реконструкцію та нове будівництво понад 14 мільярдів

"У минулому році Енергоатом профінансував капітальні вкладення у реконструкцію та нове будівництво промислових об'єктів на суму 14 млрд 258 млн грн, що на 2 млрд 522 млн (на 21%) більше, ніж у 2018 році", - йдеться у повідомленні пресслужби Енергоатома.

За оперативними даними, торік НАЕК «Енергоатом» сплатив до бюджетів усіх рівнів податків та зборів, а також здійснив розрахунки зі страхування на загальну суму 19,297 млрд грн, що на 8,605 млрд грн, або на 80% більше, ніж у 2018 році

Зокрема, за 2019 рік Енергоатом сплатив до держбюджету 4,920 млрд грн частини чистого прибутку (доходу).

У компанії зазначили, що доходи компанії зросли незначно – лише на 10%. За оперативними даними, за підсумками 2019 року Енергоатом реалізував товарної продукції на 48,764 млрд грн (без ПДВ), тоді як у 2018 році цей показник становив 44,122 млрд грн.

У 2019 році Енергоатом виробив 83,2 млрд кВт-год електричної енергії, що, за оперативними даними, становило 101,8% від планового завдання.

У 2019 році всі українські АЕС перевионали план з виробництва електроенергії.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2856585-torik-energoatom-investuvav-u-rekonstrukciu-ta-nove-budivnictvo-ponad-14-milardiv.html>

Інформація на цю тему – EnergyLand.info, 15.01.2020 «Все украинские АЭС в 2019 году перевыполнили плановые задания по производству электроэнергии». <http://www.energyland.info/analitic-show-195574>

«УРЯДОВИЙ КУР'ЄР», 22.01.2020

На енергетику чекають великі зміни

До 2050 року Міністерство енергетики та захисту довкілля планує остаточно відмовитися від використання вугільної енергетики й майже вдвічі зменшити частку атомної. Під час презентації проєкту концепції «зеленого» енергетичного переходу до 2050 року профільний міністр **Олексій Оржель** був оптимістичним, переконуючи, що це станеться навіть раніше.

Збиткові вугільні підприємства буде закрито, окреслив сумну перспективу урядовець, і міністерство розглядає варіант заміни вугільних блоків модульними атомними реакторами: «Ми виходимо з того, що не так багато теплових електростанцій і не так багато теплоелектроцентралей вугільних у нас є».

Щодо «зеленої» енергетики Олексій Оржель висловився так: «Один із пріоритетів уряду – декарбонізація економіки. Ми говоримо про те, що до 2050 року

частка відновлюваних джерел має бути на рівні 70 відсотків. Ми порахували, у нас є оцінки». Такий розвиток має бути економічно обґрунтованим. Адже не можна зловживати ціною на екологічний кіловат. Треба, щоб споживач платив справедливу ціну за екологічну одиницю енергії, повідомляє УНІАН позицію урядовця.

Міністерство підготувало проєкт концепції «зеленого» енергетичного переходу до 2050 року спільно з експертами та науково-технічними установами.

«Зменшення викидів парникових газів – загальний знаменник для споживання всіх енергоресурсів. Це першочергова мета всіх країн. Ми ставимо мету, можливо, не таку амбітну, як у ЄС, – до 2050 року стати кліматично нейтральними, тобто знизити чисті викиди вуглецю до нуля. Наша мета – досягти цього показника до 2070 року», — продовжив тему заступник глави Мінекоенерго **Сергій Масліченко**.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/na-energetiku-chehayut-veliki-zmini/>

Vesti.ua, 28.01.2020

Тотальное “озеленение” энергетики. Что готовят для украинцев в Минэкоэнерго

Виктория Ярош

В первую очередь изменения могут коснуться шахтеров.

“Мы, европейцы, хотим сохранить планету для наших потомков более здоровой. Мы не можем закрывать глаза на проблему изменения климата - мы должны смотреть в будущее”, - сказал глава Еврокомиссии **Жан-Клод Юнкер** в сентябре 2018 года. А на сломе десятилетий появился “Европейский зеленый курс” - амбициозная экологическая инициатива на 30 лет, стоимостью в 1 триллион евро, которую преемница Юнкера **Урсула фон дер Ляйен** сравнила с высадкой человека на Луну. Курс на экологизацию взяла и Украина.

В статье рассмотрены следующие вопросы:

1. Что хотят европейцы?

2. Европа - что уже сделано (Германия, Франция, Испания, Дания).

3. Готовы ли меняться украинцы. Оказывается, мы не меньше европейцев обеспокоены будущим планеты. По данным соцопроса, проведенного в 2018 году, уже тогда 93% населения Украины считали охрану окружающей среды важным вопросом; 87% - что могут лично принимать участие в ее защите.

71% опрошенных ответили, что в течение последнего месяца начали хотя бы одну экологическую практику . В частности, 65% - пытались сортировать мусор, 43% - покупать продукцию местного производителя, 43,5% - уменьшили потребление электроэнергии, 34% - избегали использование одноразовых пластиковых изделий, 27% - снизили потребление воды, 25% - пытались больше передвигаться на велосипеде или пешком. Ничего не делали для окружающей среды только 10,4% опрошенных.

Что интересно, несмотря на высокий уровень осознания проблемы, основную ответственность за решение экологических проблем в Украине люди возлагали все-таки на центральную власть - 37%, и местные власти - 38%. Еще 19% считали, что такие вопросы нужно решать совместно с ЕС.

4. Шаг первый - объединение министерств

5. Шаг второй - больше концепций хороших и разных. “Мир меняется, министерство тоже изменилось, теперь нужно установить четкие планы и показатели деятельности, чтобы достичь той цели, о которой я говорю. Приоритетом является экология, и энергетика должна развиваться в соответствии с этим приоритетом”, -

сказал главный экоэнергетик страны на презентации проекта Концепции "зеленого" энергетического перехода Украины к 2050 году...

6. Шаг третий - практическая реализация. Концепция "зеленого" энергетического перехода Украины - это далеко не готовый продукт и не руководство к действию, это как меморандум о намерениях - документ в общих чертах...

7. Куда шахтеров девать? Стоит отметить, что в Европе общему курсу на декарбонизацию энергетики противится только Польша. На этапе переговоров по поводу European Green Deal польский премьер заявил, что его страна будет "достигать климатической нейтральности в своем собственном темпе". Сейчас Польша производит около 80% своей электроэнергии из угля, и убеждать ее хотят деньгами из специального фонда.

В Украине пока не придумали ничего лучше, чем предложить детям из шахтерских семей искать себе другое место работы. Похоже, в правительстве решили просто избавиться от проблемы, которую они не могут решить...

На своей странице в Facebook глава Конфедерации свободных профсоюзов Украины и Независимого профсоюза горняков Украины **Михаил Волюнец** написал, что заявления Минэкоэнерго о бесперспективности украинской угольной отрасли и шахтерской профессии базируются далеко не на концепциях и стратегиях будущего. "Действующая власть уже сегодня делает все, чтобы вычеркнуть угледобывающие предприятия из экономики Украины. Потому что покупать легче, чем производить. Потому что принцип "покупай - продавай" стоит выше принципа "создавай - развивай", - возмутился он.

Он также обратил внимание, что в Украине функционируют **33 государственные шахты**, а это не только объекты недвижимости и оборудование, а и более **38 тысяч человек**, работающих на угледобывающих предприятиях, и их семьи, а также **83 объекта социальной инфраструктуры по всей Украине**, включая жилые дома и детские сады.

<https://vesti.ua/strana/totalnoe-ozelenenie-energetiki-chto-gotovyat-dlya-ukraintsev-v-minekoenergo>

Київська ОДА, 24.01.2020

Напрацьовано новий алгоритм фінансування спорудження соціальних об'єктів в регіоні, прилеглому до Зони відчуження

Керівництво Київщини особливу увагу приділяє реалізації соціальних проектів в регіоні, прилеглому до Зони відчуження. 23 січня в Київській обласній державній адміністрації відбулося засідання під керівництвом заступника голови КОДА **Андрія Лісовика** щодо фінансування заходів із спорудження об'єктів соціального призначення у місті Славутичі, Іванківському і Поліському районах.

Зазначимо, їх будівництво реалізується за рахунок коштів в обсязі 10 % загальної кошторисної вартості будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій.

Присутні підняли проблемне питання щодо приведення у відповідність договору між Київською ОДА, Державним підприємством «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» та Державним спеціалізованим підприємством з управління капітальним будівництвом зони відчуження та виключення із складу сторін договору Державне спеціалізоване підприємство «Центральне підприємство з поводження з радіоактивними відходами» відповідно до рішення Окружного адміністративного суду міста Києва.

<http://koda.gov.ua/news/napracovano-noviy-algoritm-finansu/>

♦ **Газозабезпечення Європи і України.
Альтернативні проєкти.**

Урядовий кур'єр, 23.01.2020

Вуглеводневі мільярди: як їх повернути державі

Станіслав Прокопчук

Газопровід EastMed — альтернатива «Північному потоку-2»?

Газопровід EastMed, довжина якого становитиме 1900 км, стане найдовшим підводним газопроводом у світі. Інвестиції у будівництво попередньо оцінюють у понад 6 мільярдів євро, а потужність — 10 мільярдів кубометрів газу на рік з можливим збільшенням до 20 мільярдів.

Тож боротьба на газових ринках Європи, вочевидь, загостриться. І Україна як транзитна держава, що має, не забуваймо, у надрах треті за обсягами запаси газу в Європі, звичайно, буде ще глибше втягнута в цю боротьбу.

Достатньо згадати підписання торік у серпні у Варшаві тристороннього меморандуму про газову співпрацю між США, Польщею та Україною.

Збільшенню поставок польського газу в Україну сприятиме будівництво газопроводу «Балтійська труба», яке планують завершити наприкінці 2022 р.

Польська державна газова компанія PGNiG уже заявила, що не планує продовжувати довгостроковий контракт із Газпромом на постачання російського блакитного палива, термін якого спливає у 2022 році.

Україна ще п'ять років тому заявляла про свої амбітні наміри у 2020-му скоротити до мінімуму імпорт газу.

Програму 20/20 торпедувала корупція і газові барони.

За даними генерального директора нещодавно створеної компанії «Оператор ГТС України» Сергія Макогона, щорічно оператори газорозподільних мереж (облгази) несанкціоновано відбирають з газотранспортних систем газу на суму майже 10 мільярдів гривень.

«Галузь потребує рішучої мобілізації!»

Олексій Гончарук, Прем'єр-міністр: Нам треба нарощувати видобуток газу.

Нафтогазова сфера — це глибоко корупційна схема, яку слід припинити. За нашими розрахунками, є майже 80 ділянок, придатних до видобутку нафти і газу.

Справжніх інвесторів шукатимуть на прозорих е-аукціонах, а такий досвід уже успішно працює в США, Великій Британії, Норвегії, Хорватії. Галузь має купу архаїчних бар'єрів, які не дозволяють їй розвиватися. Для пожвавлення українського газовидобування ми вже розробили комплекс важливих законодавчих змін, зокрема до Кодексу України про надра, Закону «Про нафту і газ» та Закону «Про угоди про розподіл продукції». Сподіваємося на підтримку парламенту.

З повним текстом статті можна ознайомитись за посиланням:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vuglevodnevi-milyardi-yak-yih-povernuti-derzhavi/>

Энергореформа, 24.01.2020

Нерешенные вопросы газового рынка в Украине менее критичны по сравнению с проблемами реформы рынка э/э – глава Секретариата ЭС

На рынке природного газа Украины сохраняется ряд нерешенных вопросов, однако они не являются критическими, в то же время для государства вызовом в энергетическом секторе являются проблемы, связанные с новой моделью рынка электрической энергии, считает директор Секретариата Энергетического сообщества (ЭС) Януш Копач.

В ходе состоявшейся в Давосе панельной дискуссии "Украина как ключевой элемент создания европейского интегрированного газового рынка" Копач отметил, в частности, проблему несанкционированного отбора газа, которая представляет угрозу для финансовой стабильности оператора газотранспортной системы (ГТС).

"Кроме того, тарифы на распределение все еще не установлены на должном уровне и это является огромной проблемой, которая также приводит к незаконному отбору газа, что влияет на финансовые возможности оператора", – сказал он.

Комментируя завершение анбандлинга, а также продолжающийся процесс реформирования газового рынка, Копач акцентировал внимание на необходимости обеспечения организованной биржевой торговли ресурсом.

Несмотря на наличие обозначенных аспектов, 80% работы в этом секторе уже сделано, в то время как организация новой модели рынка электроэнергии далека от завершения, отмечает Копач.

"Самый большой риск, который я вижу в настоящее время, заключается не в газовом секторе – реформы на нем осуществлены на 80%, – а в рынке электрической энергии. Он в настоящее время очень шаток. Это следующий шаг. Надеюсь, что через год будет еще одна история успеха", – сказал он.

<http://reform.energy/news/nereshennye-voprosy-gazovogo-rynka-v-ukraine-menee-kritichny-po-sravneniyu-s-problemami-reformy-rynka-ee-glava-sekretariata-es-13527>

112.ua, 29.01.2020

Андрей Герус: Если идти на поводу у одного олигарха, как тогда строить правила игры для других?

Фрагменты из интервью с бывшим инвестбанкиром и членом НКРЭКУ, главой комитета Верховной Рады по вопросам энергетики и жилищно-коммунальным вопросам Андреем Герусом

Елена Голубева

Юрий Витренко исторически вел вопросы арбитражей с "Газпромом". В качестве советника **Владимира Зеленского** он принимал участие в переговорах в "нормандском формате". Он имеет багаж знаний из прошлого, владеет ситуацией, знает аргументацию украинской стороны в международных арбитражах. Знает, какие у нас есть козыри, в чем наши сильные стороны в переговорах... К тому же в команде "Нафтогаза" есть определенное распределение обязательств. **Андрей Владимирович Коболев** делегировал их членам команды: если Андрей Фаворов занимается трейдингом газа и сейчас курирует "Укргаздобычу", то Юрий Витренко занимался международными арбитражами и курировал "Укрнафту".

Я думаю, что у многих может быть различное видение (в недавнем интервью изданию «Гордон» Витренко признал, что у них с Коболевым разные взгляды на то,

как быстро и глубоко нужно проводить трансформацию "Нафтогаза" и стоит ли ее делать вообще). Но цель тут точно была одна: продолжение контракта на транзит. И все работали для этой цели, чтобы мы могли подписать новый контракт, который бы обеспечивал экономические интересы страны. В данном случае цель достигнута...

Власть всегда имеет влияние на процесс. Где-то может быть слабее, где-то сильнее. Где-то определенные процессы выстроены таким образом, чтобы политическое влияние власти было минимизировано. В частности, **набсоветы предусматривались именно для того, чтобы было больше решений, принятых на основании профессиональных подходов, и меньше, исходя из политических мотивов...**

"Нафтогаз" - это одна из компаний, в которой сформирован набсовет... Набсовет работает, для того чтобы сделать "Нафтогаз", стратегию компании и ее реализацию успешной, чтобы платить дивиденды государству... Кстати, уже с конца прошлого года величина "Нафтогаза" и его влияние стало меньше в связи с анбандлингом, который был своевременно проведен...

... Мы планируем с депутатами, членами нашего комитета встречу с руководителем НАК, чтобы он презентовал итоги деятельности в 2019 году и планы на 2020 год.

... планируем поговорить обо всей компании "Нафтогаз". Мы понимаем, что "Укргаздобыча" - это один из ключевых активов этой компании. **В целом добыча газа - это одно из приоритетных направлений деятельности компании.** Мы хотели бы понять, какие есть проблемы, какие могут возникнуть, какой может быть роль парламента, правительства для их решения. Также интересно выяснить, помогает ли стимулирующая рента увеличивать добычу газа. И мы хотим видеть эффект, результат. Это будет такая рабочая группа, общение.

Это встреча не для принятия решений. **Эта встреча нужна, чтобы понять ситуацию, выстроить диалог: понять прошлое и посмотреть в будущее. В частности, понять, в каком направлении нам следует двигаться, чтобы объемы добычи газа в Украине росли.**

Мы же видим уже инициативы нефтеперерабатывающих компаний, которые хотят ограничения импорта нефтепродуктов. А завтра еще какой-то олигарх выйдет с инициативой ограничения каких-то продуктов, которые он производит, и даже может нанять какого-то продажного политика для защиты своих коммерческих интересов. Это конкурентная борьба, которая часто ведется под флагом патриотизма, но в своей сути остается конкурентной борьбой, где некоторые участники рынка хотят заработать больше, зарабатывать маржу монополиста. Но это потянет за собой рост цены и тарифов, за что из своего кармана заплатят простые украинцы. И как тогда выработать единые правила игры для всех олигархов? Придет, к примеру, **Фирташ** и потребует запретить импорт минеральных удобрений из Беларуси, **Пинчук** – импорт труб, **Коломойский** – импорт нефтепродуктов, а **Косюк** – курятины. И что, все это надо делать и рассказывать про демонополизацию и деолигархизацию? Что касается импорта электроэнергии, мы дали определенные полномочия независимому регулятору, который вне политического процесса, и пускай он решает, какие инструменты применить с точки зрения функционирования свободного конкурентного рынка, который обеспечит справедливое ценообразование. Кстати, Кабмин может

увеличить спецпошлину на электроэнергию до 5%, мне кажется, это может быть целесообразным решением, которое будет и защищать рынок, и наполнять государственный бюджет...

Более детально ознакомиться со статьей можно по ссылке:

<https://112.ua/interview/andrey-gerus-esli-idi-na-povodu-u-odnogo-oligarha-kak-togda-stroit-pravila-igry-dlya-drugih-523651.html>

♦ **Тарифна політика в газузі ПЕК**

Енерговсесвіт, 27.01.2020

Щодо загрозової ситуації на ринку електричної енергії

27 січня 2020 року Громадська спілка «Всеукраїнська Енергетична Асамблея» за підписом Голови В.І. Плачкова надіслала лист до Голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо загрозової ситуації на ринку електричної енергії України

В листі запропоновані шляхи для усунення кризових явищ на ринку електричної енергії, які мають негативний вплив на Об'єднану енергетичну систему України у зв'язку з імпортом електроенергії з РФ та Білорусі, а також через наміри ввести додаткові платежі при експортних операціях з електроенергією

«Зокрема, вважаємо, що встановлення тарифу на передачу та диспетчеризацію при експорті електроенергії може призвести до припинення експортних операцій, оскільки збільшить собівартість електричної енергії, яка експортується, та зробить неконкурентною вітчизняну електричну енергію на зовнішніх ринках.

Це також може призвести до зменшення обсягу виробництва електричної енергії вітчизняними виробниками, що, в свою чергу, зменшить надходження податків до бюджету, спричинить згортання інвестиційних та соціальних програм. Результатом може стати зменшення споживання вітчизняного вугілля, закриття шахт, та загострення соціальної напруги в шахтарських регіонах у зв'язку зі зростанням безробіття».

З повним текстом листа можна ознайомитися за посиланням:

<https://vse.energy/publication/1022-uaea-nerc>

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 31.01.2020 «АМКУ не погодив зміни до Кодексу передачі про зобов'язання експортерів е/е сплачувати тариф на передачу». Антимонопольний комітет України не погодив проект змін до Кодексу системи передачі, який був запропонований НКРЕКП та згідно якого пропонувалося зобов'язати експортерів електроенергії сплачувати тариф на передачу системному оператору НЕК «Укренерго».

«Антимонопольний комітет на засіданні 30 січня відмовився погодити проект Постанови НКРЕКП «Про затвердження змін до Кодексу Систем передачі», - зазначило видання.

Коментуючи це питання, голова НЕК «Укренерго» **Всеволод Ковальчук** заявляв, що експортери мають сплачувати тариф на передачу.

31 січня НКРЕКП вирішила перенести розгляд цього питання.

За підсумками 2019р основним експортером електроенергії з України стали компанії енергохолдингу ДТЕК, їх частка становила 98,5%.

<https://expro.com.ua/novini/amku-ne-pogodiv-zmni-do-kodeksu-peredach-pro-zoboviazannya-eksporterv-ee-splachuvati-tarif-na-peredachu>

ExPro, 31.01.2020 **«НКРЕКП перенесла розгляд питання про зобов'язання експортерів е/е сплачувати тариф на передачу».** «Ми знімаємо з розгляду це питання, переносимо його. Зокрема тому, що Антимонопольний сказав, що йому

треба декілька днів щоб дорозглянути це питання... Це питання перенесене», - сказав голова комісії **Валерій Тарасюк**.

Голова регулятора також додав, що даним рішенням комісія не встановлює плату для експортерів, а лише виконує норми закону «Про ринок електроенергії». В той же час проти прийняття такого рішення виступили народні депутати від фракції «Батьківщина» **Олексій Кучеренко** та **Михайло Волинець**.

<https://expro.com.ua/novini/nkrekp-perenesla-rozglyad-pitannya-pro-zobov'yazannya-eksporterv-ee-splachuvati-tarif-na-peredachu>

Энергореформа, 30.01.2020 «**Энергосообщество рекомендует НКРЭКУ воздержаться от введения платы за передачу для экспортеров электроэнергии**». Секретариат Энергетического сообщества (ЭС) рекомендует НКРЭКУ не утверждать изменения в Кодекс системы передачи, предполагающие распространение тарифа на передачу для экспортеров электроэнергии. Об этом говорится в письме директора секретариата ЭС **Януша Копача** (Janez Korac), которое цитирует агентство "Интерфакс-Украина" 30 января.

"Во избежание нарушения договора об Энергетическом сообществе мы настоятельно рекомендуем НКРЭКУ не принимать проект изменений в Кодекс системы передачи в предложенной редакции, а разработать совместимую (с Договором ЭС) тарифную схему с поддержкой Секретариата ЭС", – говорится в письме, адресованном главам НКРЭКУ **Валерию Тарасюку** и Антимонопольного комитета Украины (АМКУ) **Юрию Терентьеву**.

В нем отмечается, что плата за передачу (transmission tariff) для экспортеров электроэнергии (трейдеров, поставщиков и производителей) на экспортные объемы противоречит европейскому законодательству. В частности, речь идет о ст. 41 Договора об Энергетическом сообществе и решении Европейского суда от 6 декабря 2018 года по делу №С-305/17 FENS, который назвал нарушением введение Словакией подобного тарифа на передачу для экспортеров.

<https://ukranews.com/news/681015-energosoobshhestvo-rekomenduet-nkreku-vozderzhatsya-ot-vedeniya-platy-za-peredachu-dlya>

Энергореформа, **ЕлектроВести**, 15.01.2020 «**ДТЭК считает незаконными начисления по оплате объемов экспорта электроэнергии при ее передаче**». Facebook, 29.01.2020 «**Кучеренко: НКРЕКП вводит плату для экспортерів за передачу**», **Алексей Кучеренко**.

«ГОЛОС УКРАЇНИ», 30.01.2020

Для населения газ коштуватиме 6-7 гривень за кубометр

Сергій Лавренюк

Під час брифінгу міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** прокоментував рішення уряду щодо зміни механізму ціноутворення на газ в рамках ПСО (покладання спеціальних обов'язків) та нової ціни на газ...

«Ці фактори, а також тепла зима, впливають на зменшення цін у Європі та в Україні. І для нас було дуже важливо, щоб ці позитивні сигнали, які посилає ринок, дійшли до українського споживача», - сказав міністр та додав, що 4,65 гривні за кубометр – це навіть менше гарантованої ціни (5,5 грн), яку раніше затвердив уряд.

«Для нас надзвичайно важливо до 1 травня, коли відбудеться повна лібералізація ринку, довести українцям, що ринок працює і працює на їхню

користь», - зазначив О. Оржель та додав, що для кінцевого споживача після додаткових нарахувань вартість кубометра газу становитиме від 6 до 7 гривень.

<http://www.golos.com.ua/article/326973>

Інформація на цю тему – «Урядовий кур'єр», 30.01.2020 «Нам варто очікувати подальшого здешевлення газу», Оксана Малолеткова.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/nam-var-to-ochikuvati-podalshogo-zdeshevlennya-gazu/>

«Голос України», 31.01.2020 «Абонплата за транспортування газу навіть тоді, коли самі проклали трубу», Віктор Бондар.

<http://www.golos.com.ua/article/327038>

«День», 23.01.2020 «Замість однієї платіжки приходитимуть дві. Одна квитанція — за сам газ, а друга — за його розподіл», Олексій Савицький.

<https://m.day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/zamist-odniyeyi-platizhky-pryhodytymut-dvi>

Nominal.com.ua, 04.02.2020 «Двойные платежки за газ отменяют, чтобы не раздражать украинцев, - Оржель». Правительство разрабатывает механизм, который позволит убрать вторую платежку за газ, но оставит данную статью расходов в цене. Об этом сказал министр энергетики Алексей Оржель во время эфира программы "Свобода слова".

<https://nominal.com.ua/dvoynye-platezhki-za-gaz-otmenyat-htoby-ne-razdrazhat-ukraincev---orzhel>

♦ **Удосконалення систем управління та безпеки об'єктів енергетики України**

БизнесЦензор, 30.01.2020

Керівник Укренерго Всеволод Ковальчук: Ринковий вплив ГарПоку на ціноутворення електроенергії потрібно ліквідувати

Сергій Головнєв

В інтерв'ю виконуючий обов'язки голови правління ПрАТ НЕК "Укренерго" **Всеволод Ковальчук** відповів на питання, чому в грудні 2019 року виросла ринкова ціна електроенергії, в чому причина її волатильності, і які проблеми унеможливають нормальний ринок електроенергії в країні.

Серед гравців ринку є версія, що великий вплив на ціну має диспетчер "Укренерго", який на свій розсуд обмежує ту чи іншу генерацію. Якщо він обмежує дорогу генерацію (ТЕС або ВЕС), ціна на ринку зменшується. А якщо обмежує дешеву (імпорт або АЕС), ціна на ринку зростає.

Саме з такими питанням БЦ звернувся до Всеволода Ковальчука всередині січня. Але вийшло велике інтерв'ю: про стосунки з профільним міністром **Олексієм Оржелем** і олігархом **Ігорем Коломойським**, про трансформатори і депозити, про дефіцит коштів і борги. І власне – про ціну електроенергії, диспетчеризацію і проблеми ринку.

Розділи:

Про конкурс з обрання керівника Укренерго та стосунки з Олексієм Оржелем

Про мітинги, "не борги" Ігоря Коломойського та пропозиції Ковальчука олігарху

Про тарифи Укренерго та дефіцит коштів

Про інтеграцію енергосистеми України до європейської ENTSO-E

Про з'єднання Бурштинського енергоострову з ОЕС України

Про провал запуску ринку допоміжних послуг

Про вплив ДП "Гарантований покупець" на ціну електроенергії

Про резерви потужності та операційну безпеку

Про "профіцит електроенергії" і його вплив на ціну

Про борги ДТЕК Ріната Ахметова перед Укренерго

Про ціноутворення в Бурштинському енергоострові

Про проблеми ринку електричної енергії

Про проблему зеленого тарифу

Ознайомитись з повним текстом інтерв'ю можна за посиланням:

https://biz.censor.net.ua/resonance/3172586/kervnik_ukrenergo_vsevolod_kovalchuk_rinkoviyi_vpliv_garpoku_na_tsnoutvorenyya_elektroenerg_potrbno

Додаткова інформація на цю тему - Укренерго, 29.01.2020, Укренерго виконало інвестпрограму 2019 року на 95,2%

За оперативними даними у 2019 році відсоток виконання інвестпрограми НЕК «Укренерго» склав 95,2%. При цьому за власні кошти компанії (тариф) у 2019 році було профінансовано проектів майже на 1,1 млрд грн, за кредитні від міжнародних фінансових організацій (МФО) — більше ніж на 1,9 млрд грн. Загальний обсяг інвестиційної програми 2019 року складає трохи більше 3 млрд грн.

«Високий відсоток виконання інвестпрограми для такої великої компанії, як Укренерго, завжди є складним завданням. Адже у нас багато великих складних проектів, які тривають роками і можуть коштувати по кілька мільярдів гривень. Але ми вже два роки поспіль показуємо найвищий за всю історію компанії результат. Вперше позначку 95% виконання Укренерго перетнуло у 2018 році (95,8%), і цього року ми підтвердили цей результат (95,2%). При цьому більше 3 млрд грн капітальних вкладень було профінансовано за рахунок кредитів міжнародних фінансових організацій. Такий підхід в розподілі джерел фінансування дозволяє уникнути різкого підвищення тарифу компанії. Адже відсоток по кредитах є низьким, і передбачає довготермінову розстрочку», — сказав керівник НЕК «Укренерго» **Всеволод Ковальчук**.

Ознайомитись з профінансованими об'єктами можна за посиланням:

<https://ua.energy/media/pres-tsentr/pres-relizy/ukrenergo-vykonalo-investprogramu-2019-roku-na-95-2/>

Додаткова інформація на цю тему – kosatka.media, 31.01.2020
«Минэкоэнерго все еще не согласовало инвестпрограмму «Укрэнерго».
 «Министр уже более трех месяца не согласовывает инвестиционную программу "Укрэнерго" на 2020 год. И это его личная позиция. Это блокирует финансирование строительства и реконструкции линий и подстанций», - отметил и. о. председателя правления «Укрэнерго» **Всеволод Ковальчук**.

<https://kosatka.media/category/elektroenergiya/news/minekoenergo-vse-eshche-ne-soglasovalo-investprogrammu-ukrenergo>

Gazeta.ua, 18.01.2020

Атомна енергетика для України базова. Її треба розвивати – Михайло Гончар
Фрагменти з інтерв'ю Михайла Гончара,
президента Центру глобалістики "Стратегія XXI"

Ольга Стенько

- Графік модернізації (енергоблоків) реалізується. Сучасні технології дозволяють мінімум на 10 років подовжити життя енергоблоків, збудованих у 1970-1980-х роках. Це вигідніше, аніж витратити десятки мільярдів на будівництво нового енергоблоку. **Є міжнародна практика продовжувати ресурси діючих реакторів.** Так роблять наші сусіди в Словаччині та Чехії. Якщо цього не робити, то треба закривати енергоблоки.

Тому вже мало би бути прийнято рішення про розвиток атомної енергетики. Який ми візьмемо енергоблок в якості базового для нашої енергетики на заміну радянським, які будуть виводитися з експлуатації? Відповідей досі не має...

- **Відбувається кардинальна зміна структури економіки України і потреби будувати масштабні енергоблоки потужністю на стандартні 1000 МВт чи навіть на 1250 МВт - немає.** Бо майже відсутні підприємства, яким потрібна велетенська кількість електроенергії.

- **Атомна енергетика є базовою для України.** Від неї відмовлятися не можна. Виробництво електроенергії на 56%, а то і 60% - атомна енергетика. Тому так її взяти, "вирубити" та замінити сонячною чи вітровою - не вийде. І це буде шалено дорого.

... Пристрасті по атомній енергетиці значною мірою підстав не мають. Але періодично відбуваються такі інформаційні атаки. Тут можуть бути різні зацікавлені сторони. З одного боку - **є лобі зеленої енергетики, яке стає все більш потужним.**

Через проблему глобального потепління гідроенергетика не має в Україні майбутнього. **Гідроелектростанції складають лише 8% в енергобалансі. І більше не буде.** А от бурхливий розвиток сонячної генерації та вітрової створює проблему. Тому що це генерує потоки незбалансованої електроенергії.

- **Будувати енергосховища.** ... А в нас енергосховища будувати не хоче ніхто, бо це дорого. І цей бізнес на вітровій або сонячній енергетиці одразу падає за своєю рентабельністю. А електростанція має 300% рентабельності. Вироблену електрику скидають в мережу вдень. А вночі утворюється провал. Це створює проблеми і для атомної генерації. Бо вона теж потребує маневрових потужностей...

Для розвитку атомної енергетики альтернатива - це будівництво модульних реакторів малої потужності. Себто, не "тисячники", а модулі на 150 МВт. Можна поставити ще кілька більш потужних. Вони будуються швидше, більш маневрові...

- Якщо ми ставимо, наприклад, новітнє обладнання чеського чи французького виробництва - приїде представник цієї компанії. Якщо ми міняємо турбіну - це наш харківський "Турбоатом". Якщо це пов'язано з ядерним паливом, ми працюємо з компанією Westinghouse. А для будівництва нових реакторів будемо залучати згідно з результатами конкурсу його переможців. Це буде іноземна компанія. Бо ми атомних реакторів не робимо.

<https://gazeta.ua/articles/economics/atomna-energetika-dlya-ukrayini-bazova-iyi-treba-rozvivati-gonchar/947527>

♦ Зелена енергетика: проблеми, перспективи

Мінекоенерго, 16.01.2020

Мінекоенерго досліджує можливості розвитку водневої енергетики

«Міністр Олексій Оржель дав доручення перезапустити процес співпраці Міністерства з нашими науковими організаціями, - розпочав з цих слів нараду заступник Міністра енергетики та захисту довкілля України **Олексій Рябчин**. - Для Міністерства воднева енергетика та водневі технології є цікавим напрямком, і ми хочемо розібратись детально, що треба зробити для його розвитку. Та як бачимо, уже зараз інтерес до водню величезний - у повному залі зібралися і представники науки, і бізнесу, і громадськості, і журналісти».

І додав, що одним із пунктів порядку денного цієї наради є **створення секції Науково-технічної ради «Воднева енергетика» при Мінекоенерго**, тому усі охочі зможуть висловитися і надати свої пропозиції. Водень успішно використовують як сировину вже багато років... Але особлива увага у всьому світі прикута до технологій отримання та використання так званого зеленого водню...

«Для Мінекоенерго воднева енергетика – це майбутнє, куди рухається весь світ. Наприклад, про потенціал водню для декарбонізації економіки Міністр Олексій Оржель спілкувався з новою Єврокомісаркою з енергетики **Кадрі Сімсон** на полях X сесії Асамблеї Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії IRENA, яка тривала 10-12 січня 2020 року у місті Абу-Дабі. Але першим кроком для Міністерства має стати науково-технічна складова, дослідження та розуміння процесів, куди ми рухаємося, - продовжив нараду Олексій Рябчин. – Міністерство не планує займатися комерціалізацією технологій, для цього є бізнес та господарюючі суб'єкти. Для нас це клопітка робота по гармонізації стандартів, забезпечення правил безпеки та інтеграції питання водневої енергетики в стратегію розвитку сектору».

Власне, за стратегічний напрямок розвитку водневої енергетики відповідатиме заступник Міністра енергетики та захисту довкілля України **Сергій Масліченко**, який теж був присутній на нараді.

«У Міністерстві зараз розробляється концепція «зеленого» енергетичного переходу до 2050 року. Ми уже плануємо її презентацію серед міністерств по робочих групах. Також презентація буде оприлюднена на сайті, де усі матимуть можливість з нею ознайомитися. Впродовж наступних двох-трьох тижнів хочемо її обговорити та доопрацювати», - розповів Сергій Масліченко. Також він додав, що розвиваючи ВДЕ, Україна долучатиметься до європейського тренду EU Green Deal, де питанню розвитку водневої енергетики приділяється багато уваги.

«Міністерство через механізми Науково-технічної ради розглядає можливість профінансувати роботи щодо гармонізації стандартів та зняття регуляторних бар'єрів для імплементації сучасних водневих проєктів в Україні», – підсумував О. Рябчин.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245434626&cat_id=35109

Українська Енергетика, 20.01.2020

Системи накопичення енергії за 10 років подешевшали майже вдвічі

В інтерв'ю глава департаменту "зеленої" енергетики Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження **Юрій Шафаренко** розповів: "Останнім часом технології зберігання енергії істотно подешевшали, і зараз вони доступні всім країнам. До кінця 2019 року один кВт-год. ємності акумуляторної батареї буде коштувати в середньому \$156, це на 87% менше, ніж у 2010 році. Це говорить про доступність, а також можливість масового впровадження цих технологій".

"Наприклад, генерація сонячних і вітряних електростанцій залежить від часу доби і погодних умов. Іноді станції можуть видавати недостатню кількість енергії під час пікових годин, або навпаки, створювати навантаження в мережі, коли споживання знижено. Для запобігання таким ситуаціям використовується система балансування "зеленої" генерації. Зазвичай для цих цілей використовують теплову енергетику, проте в разі, коли необхідно екологічне рішення, оператори використовують системи зберігання енергії. З їх допомогою можна накопичувати надлишки електроенергії і повертати її в мережу в разі потреби", - йдеться у повідомленні.

Він розповів про технології для накопичення електроенергії.

<https://ua-energy.org/uk/posts/systemy-nakopychennia-enerhii-za-10-rokiv-podeshevshaly-maizhe-vidvichi-derzhenerhoefektyvnosti>

УкрВестник, 20.01.2020

Новости ВИЭ: новые условия по pre-PPA, реструктуризация «зеленого» тарифа, крупные производители побаиваются дискриминации

В Украине сегодня функционирует шесть крупных объектов-производителей «зеленой» энергетики: три СЭС и три ВЭС с мощностями более 150 МВт.

Украинское экспертное сообщество против реструктуризации «зеленого» тарифа. С 1 января 2020 года произойдет запланированное снижение «зеленого» тарифа для тех объектов, которые будут запущены в работу после этого периода. Снижение цены, в соответствии с законом, составит 25%. В последнее время возникли предложения к этим 25% добавить еще столько же, тем самым сократит тариф вдвое, на фоне действующей сегодня величины.

В Ассоциации солнечной энергетики Украины уверены, что подобная реструктуризация является нецелесообразной с экономической точки зрения. Во-первых, столь большое снижение ухудшит инвестиционный климат в стране. Во-вторых, вырастет обеспокоенность инвесторов. Поэтому планировать свою бизнес-деятельность игроки не могут. В Ассоциации солнечной энергетики уверены, что нужно подходить к вопросу развития стратегически. Так, вместо попыток латания дыр и снижения дефицита, нужно создавать свободный рынок, в том числе отменять ценовые ограничения и выводить на рынок такие государственные предприятия, как «Энергоатом» и «Укрэнерго».

Чтобы обезопасить себя от ошибочных действий, украинской власти необходимо тесно взаимодействовать с экспертным сообществом, в том числе представителями Ассоциации солнечной энергетики, и самим бизнесом, уверен генеральный директор Rescom, **Гамлет Тунян**.

Министерство предполагает, что солнечные электростанции (СЭС), которые до конца года подпишут pre-PPA, но все еще находятся на этапе строительства,

смогут получать действующий сегодня «зеленый» тариф, если завершат свои проекты до конца первого квартала 2020 года (до 1 апреля). Для ветровых электростанций (ВЭС) с заключенными pre-PPA срок чуть больше — до конца 2020-го.

В министерстве видят две возможные альтернативы, если эти сроки не будут выдержаны — реструктуризация тарифа (то есть его снижение) или же участие в ценовых аукционах.

В ответ на эту инициативу крупные иностранные девелоперы в сфере ветроэнергетики уже направили в министерство письмо, в котором считают новые условия по предварительным договорам купли-продажи такими, что противоречат украинским обязательствам перед инвесторами.

Так, по действующему сегодня законодательству, при заключении pre-PPA до 31.12.2019 инвестор в сфере ветровой энергетики имеет право достраивать электростанцию еще в течение 3 лет и затем получать «зеленый» тариф, действующий на момент подписания договора, напоминает юрист **Нарек Гунян**.

Участники рынка считают, что серьезное сокращение подобных сроков можно расценивать как нарушение взятых государством обязательств перед инвесторами и своеобразное принуждение к реструктуризации или участию в ценовых аукционах.

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, 28.01.2020 «НКРЕКП затвердила вартість «зеленої» е/е, виробленої домогосподарствами, у грудні у розмірі 29,7 млн грн». Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердила вартість електроенергії, яку виробляють з ВДЕ домогосподарства, для компенсації постачальникам універсальної послуги за грудень 2019р у розмірі 29,7 млн грн.

Відповідне рішення було прийняте на засіданні регулятора 28 січня.

Ознайомитися з вартістю електроенергії, виробленої домогосподарствами з ВДЕ, в розрізі постачальників універсальних послуг у грудні 2019 року можна за посиланням: <https://expro.com.ua/novini/nkrekp-zatverdila-varstst-zeleno-ee-virobleno-domogospodarstvami-u-grudn-u-rozmr-297-mln-grn>

ExPro, 29.01.2020 **«Кабмін опублікував деталі проведення «зелених» аукціонів».** Кабінет міністрів опублікував постанову №1175 від 27.12.2019р «Про запровадження конкретних умов стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії», якою визначений Порядок проведення аукціонів з розподілу квоти, отримавши яку інвестор може отримати право на будівництво електростанції. <https://expro.com.ua/novini/kabmn-opublikuvav-detali-provedennya-zelenih-aukconv>

OilPoint, 24.01.2020 **«Зелені аукціони» з продажу е/е пройдуть через Prozorro в квітні».**

Энергореформа, 24.01.2020

Государство предложит инвесторам новую модель дальнейшего развития ВИЭ в Украине – замглавы Офиса президента

Государство ведет диалог с представителями индустрии возобновляемой энергетики, в результате которого будет выработана новая модель стимулирования развития отрасли, сообщила заместитель главы Офиса президента **Юлия Ковалив**.

"Если мы говорим о "зеленой" энергетике, то, по сути, сейчас ведем диалог с бизнесом, чтобы найти приемлемую модель для действующих инвесторов, которые уже инвестировали, и никто не говорит об урезании "зеленых" тарифов. Мы, скорее,

говорим об альтернативном механизме стимулирования, который мы предложим, новую модель, на которую инвесторы смогут пойти добровольно", – сказала Ковалив агентству "Интерфакс-Украина" в "Украинском доме", организованном Фондом **Виктора Пинчука** в рамках Всемирного экономического форума в Давосе. По ее словам, речь не идет о каких-либо ретроспективных изменениях.

Ковалив напомнила, что не только Украине приходится пересматривать условия развития ВИЭ, но, в отличие от других европейских стран, страна ищет сбалансированные варианты решения проблемы, которые бы, с одной стороны, позволили бы бизнесу развиваться, а государству – снять большую финансовую нагрузку по выплатам по "зеленому" тарифу. Также, по словам Ковалив, украинская энергосистема из-за проблем с балансированием энергорынка не может выдержать такого количества "зеленой" энергетики...

<http://reform.energy/news/gosudarstvo-predlozhit-investoram-novuyu-model-dalneyshego-razvitiya-vie-v-ukraine-zamglavy-ofisa-prezidenta-13514>

Урядовий портал, 29.01.2020

Україна синхронізує з ЄС політику у рамках "Європейської зеленої угоди"

«Європейська зелена угода» задаватиме тон розвитку ЄС на наступні десятиріччя. Україна прагне з перших кроків йти разом з ЄС цим амбітним шляхом.

«Саме тому важливо синхронізувати політики з країнами-членами ЄС, зокрема, і у рамках «Європейської зеленої угоди». Про це сказав Прем'єр-міністр України **Олексій Гончарук** під час зустрічі із Виконавчим віце-президентом Європейської Комісії з питань «Європейської зеленої угоди» **Франсом Тіммермансом** під час робочого візиту до Брюсселя.

«Ми пропонуємо розпочати діалог щодо розробки та розвитку спільної дорожньої карти в рамках «Європейської зеленої угоди». Ця угода насправді про абсолютно прості буденні речі. Про те, щоб люди дихали нормальним повітрям без викидів, використовували чисту питну воду, споживали безпечні продукти. Амбітна мета Євросоюзу — до 2050 року зробити Європу першим континентом, економіка якого не знищує природу. Україна готова стати невід'ємною частиною цієї історії успіху», — сказав Прем'єр-міністр Олексій Гончарук.

ЄС також планує скоротити викиди вуглецю до 2030 року на 50-55%.

«Наша амбіція – трансформувати Україну в державу із сильною конкурентною економікою, цифро вівованою енергоефективною промисловістю, високорозвиненою інфраструктурою та гідним рівнем життя людей», - зазначив Олексій Гончарук.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article.jsessionid=EE35D25A83B02F170CCD44C41549DAB5.app1?art_id=245436298&cat_id=35109

ExPro, 29.01.2020

Правових підстав для відшкодування виробникам за обмеження ВДЕ немає

НЕК «Укренерго» на сьогодні немає правових підстав для виплати компенсацій виробникам з відновлювальних джерел за недовироблену електроенергію в результаті системних обмежень. Про це 29 січня заявив член правління «Укренерго» **Максим Юрков** (відповідальний за юридичні питання) під час обговорення в Європейській Бізнес Асоціації. «Наразі законодавство не передбачає прямої норми щодо суб'єкту відшкодування обмежень», - заявив

Юрков. Він пояснив, що закон України “Про ринок електричної енергії” передбачає лише розмір відшкодування, але не визначає суб’єкта.

Крім того, «Укренерго» не може здійснювати платежі непередбачені ні договором ні законом, адже ці кошти не враховані у тарифах компанії.

За його словами, з 2019р тривають обговорення з НКРЕКП щодо врегулювання цього питання на законодавчому рівні.

<https://expro.com.ua/novini/pravovih-pdstav-dlya-vdshkoduvan-virobnikam-vde-nema-ukrenergo->

Енергореформа, 30.01.2020

Минэкоэнерго и профильные ВИЭ-организации в рамках переговоров при Энергосообществе договорились о направлениях работы

Министерство энергетики и защиты окружающей среды, Украинская ветроэнергетическая ассоциация (УВЭА) и Европейско-украинское энергетическое агентство (ЕУЭА) в ходе переговоров при Секретариате Энергетического сообщества (ЭС) по планируемым изменениям в секторе возобновляемых источников энергии (ВИЭ) Украины договорились о направлениях работы в этой сфере и достижении по ним результатов в ближайшие две недели.

"Переговоры направлены на поиск оптимальных решений по ряду вопросов, связанных с украинским сектором возобновляемой энергии. Стороны договорились о нескольких рабочих направлениях и результатах на предстоящие две недели", – отмечено в сообщении ЭС.

Энергосообщество выступило медиатором в споре между участниками ВИЭ и Минэкоэнерго...

Минэкоэнерго заявило, что выступает против предложенного законопроектом №2543 варианта реструктуризации "зеленого" тарифа, поскольку он, по мнению ведомства, не решает проблем с финансированием альтернативной энергетики и может ухудшить ситуацию.

<http://oilreview.kiev.ua/2020/01/30/minekoenergo-i-profilnye-vie-organizacii-v-ramkax-peregovorov-pri-energosoobshhestve-dogovorilis-o-napravleniyax-raboty/>

Енергореформа, 30.01.2020

Украинская энергетическая биржа планирует авторизоваться в "ProZorro.Продажи" для проведения "зеленых" аукционов

"Наша биржа однозначно будет претендовать на авторизацию в системе "ProZorro.Продажи" как площадка для проведения "зеленых" аукционов. Нам интересен этот механизм плюс биржа представлена в широком спектре на рынке электроэнергии и природного газа", – сообщил в комментарии генеральный директор УЭБ Александр Коваленко.

"По оптимистичным прогнозам, мы можем получить сертификацию уже в середине февраля, крайний срок – конец февраля", – сказал глава УЭБ. Как он отметил, в тестировании могут принимать участие как уже зарегистрированные в системе "ProZorro.Продажи" площадки, так и вновь созданные.

В то же время, Коваленко считает, что интерес к проведению аукционов у потенциальных их операторов будет не слишком высоким.

<http://reform.energy/news/ukrainskaya-energeticheskaya-birzha-planiruet-avtorizirovatsya-v-prozorroprodazhi-dlya-provedeniya-zelenykh-auksionov-13564>

♦ **Энергоринок, проблеми експорту та імпорту**

Енергореформа, 17.01.2020

Експорт електроенергії из України може бути рішенням для Польщі в майбутньому – Конрад Швірський

С 2015 року Польща стала великим імпортером електроенергії, і ця тенденція, однозначно, буде зміцнюватися, – вважає професор Варшавського політехнічного університету, голова правління компанії "Transition Technologies" **Конрад Швірський**.

"В Польщі буде дефіцит електроенергії в наступні 10 років", – сказав він на закритому засіданні Energy Club в Києві 16 січня.

Оскільки Євросоюз продовжує і жорсточує політику відмови від вугільної генерації, Польщі доведеться погодитися на закриття в майбутньому своїх вугільних станцій, – висловив свій прогноз професор, зазначив, що 80% генерації в країні припадає саме на вугільні станції.

За його даними, частка відновлюваної генерації в країні становить поки що близько 11%. Він також зауважив, що буде зростати і ціна сертифікатів на викиди CO₂, а це суттєво вплине і на ціну виробленої на вугільних станціях електроенергії.

"Експорт електроенергії из України в Польщу – це рішення для Польщі в майбутньому", – зазначив Швірський. "В Польщі всі великі концерни – це державні корпорації. Вони можуть купити електроенергію тільки на ринках, повністю прозорих, на яких прозора ціна, на яких можна легко визначити референтні ціни", – сказав він. Крім того, за його словами, польські компанії будуть зацікавлені купувати електроенергію в пікові години, "в дуже гнучких контрактах", а не в базовому варіанті.

Також, за його думкою, потрібне рішення на політичному рівні питання відновлення лінії з'єднання 750 КВТ – Жешув-Хмельницький в межах так званого енергомоста, передбачаючого експорт електроенергії из Хмельницької АЕС в Європу.

Швірський зазначив, що вільний енергоринок в Польщі діє вже 20 років, і 100% генерації енергії продається в відкритій оптовій торгівлі через енергобіржу.

...вчений зазначив, що в Польщі, як і в інших країнах Східної Європи, відміння від західноєвропейських країн, ціна електроенергії на оптовому ринку вища, ніж на розничному. "Зробити ціну вищою для кінцевих споживачів – оптимальне рішення для багатих країн. Наприклад, 50% витрат кінцевого споживача за електроенергію в Німеччині – це додаткові платежі. Але вони цього не помічають", – сказав професор.

<http://reform.energy/news/eksport-elektroenergii-iz-ukrainy-mozhet-byt-resheniem-dlya-polshi-v-budushchem-konrad-shvirski-13466>

Інформація на цю тему – ExPro, 30.01.2020 «Укренерго» планує в 2020р збільшити перетин зі Словаччиною на 23% - до 800 МВт».

ExPro, 21.01.2020

Володимир Євдокімов: «Філософія роботи РДН та ВДР така ж як в ЄС – максимізація обсягів, мінімізація ціни»

Фрагменти інтерв'ю з директором підприємства «Оператора ринку»

Володимиром Євдокімовим

Наше підприємство дійсно дуже молоде, але ми поставили достатньо амбітні плани. Для нас найголовніше – це рух до європейських стандартів. Ми починаємо будувати такий ринок, який відповідає європейським практикам. Якщо говорити про перші пів року, я буду говорити про два сегменти ринку - ринок «на добу наперед» та внутрішньодобовий ринок, то я вважаю, що ми вдало розпочали і тримаємо марку на високому рівні. Ми поставили собі за мету організувати роботу нашого підприємства в прозорий та відкритий спосіб. Перше - це європейські стандарти, а друге - це прозора та відкрита робота. Ми можемо сказати, що ми запустили біржову торгівлю. Мабуть, ми в Україні перші, які зробили так, як дійсно має працювати біржа.

«Оператор ринку» є центральним контрагентом, який одночасно купує та продає електричну енергію, і найголовніше – щоденно здійснює 100% оплату.

Ми за ці пів року отримали непоганий результат і нарощуємо його, хочемо удосконалювати і більше виходити на автоматизовані речі.

У нас кожен місяць кількість учасників зростає на 5-10 компаній. Спочатку їх було біля 300, а зараз уже 385 учасників торгів і це ми говоримо про активних учасників. Я вважаю, що це достатньо велика кількість.

Що стосується ліквідності. Ліквідність залежить не тільки від кількості, але й від обсягу. На сьогодні, приблизно 35-40% від всього обсягу електроенергії, що споживається усіма споживачами України, в залежності від місяця продається на РДН та ВДР. Якщо порівняти з європейськими країнами, то у нас достатньо великий обсяг цих ринків.

Якщо говорити про двосторонні договори, то на сьогодні вони реалізуються на майданчику, який дає можливість торгуватися як Prozorro: виставляються відповідні заявки і проводиться аукціон за відповідними заявками. Але організатор не бере участь в угоді, а лише надає можливість укласти такі договори.

Спочатку була певна лихоманка, всі вчилися працювати за новими ринковими правилами (тепла погода – ред.).

Ми працюємо, щоб створити учасникам привабливі умови для купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку. Філософія роботи цих сегментів ринку така ж як в Європі – максимізація обсягів, мінімізація ціни.

Для цього, учасникам ринку треба було запропонувати різні механізми чи торгові інструменти. Одним із таких інструментів на європейському ринку є прості блочні заявки. Якщо продавати по годинно, то виробник може протягом доби продати певні години, а певні - не продати. Постачальник, у свою чергу купує ці певні години, а певні – ні. В результаті вони йдуть на ВДР або на балансуєчий ринок...

В Європі таких продуктів багато, є блочні заявки на свята, на вихідні, є окремі нічні. Це все залежить від потреб ринку. Ми запустили опитування серед учасників ринку і дізнаємося про їх потреби в середньостроковій перспективі.

Більш детально ознайомитись з інтерв'ю можна за посиланням:

<https://expro.com.ua/statti/volodimir-vdokmov-flosofya-roboti-rdn-ta-vdr-taka-j-yak-v-s--maksimizacya-obsyagy-mnmzacya-cni>

Енергореформа, 22.01.2020

Програма з МВФ може містити пункт про скорочення адмінтиску на енергетичних ринках – Гончарук

Нова програма з Міжнародним валютним фондом (МВФ) може містити пункт про зменшення адміністративного тиску на енергоринки, а також підтримку незалежності Національного банку і традиційний антикорупційний блок, повідомив прем'єр-міністр **Олексій Гончарук**.

"Я не впевнений, що зможу оприлюднити деталі програми до того, як її буде оголошено. Але я гадаю, що програма може містити пункт про зменшення адміністративного тиску на енергетичних ринках, тож ми можемо очікувати подальшої лібералізації цієї галузі", - сказав прем'єр в інтерв'ю спецвипуску The Report Company, виданому спільно із Newsweek.

Він також зазначив, що серед інших умов програми може бути підтримка незалежності Національного банку, а також якісне корпоративне управління в держбанках і продовження реформи податкової та митної служб.

"Ще один важливий блок - антикорупційний. Деякі органи з боротьби із корупцією, створені за останні п'ять років, наразі функціонують належним чином і вже мають деякі досягнення. Іншим важливим питанням є незаконне збагачення", - додав Олексій Гончарук.

<http://reform.energy/news/programma-s-mvf-mozhet-soderzhat-punkt-o-sokrashchenii-admindavleniya-na-energeticheskikh-rynках-goncharuk-13504>

ExPro, 29.01.2020

Енергія із-за кордону: як Україна перші півроку імпортує електроенергію

Дмитро Сидоров, Ярослав Самолюк

Навіщо Україна імпортує електроенергію? Варто зазначити, що Україна імпортує різні енергоносії (природний газ, нафту, нафтопродукти) через те, що їх видобуток/виробництво не покриває споживання в країні. Електроенергії ж наша країна виробляє більше ніж, достатньо, доказом того являється експорт енергії... Імпорт електроенергії виник не через дефіцит, а тому, що поставки із-за кордону можуть конкурувати по ціні з українськими виробниками. Трейдери аналізують ціни на внутрішньому ринку та ціни за кордоном, коли перші перевищують останні – вони укладають контракти на імпорتنі поставки.

Як починалися імпорتنі поставки? Імпорт електроенергії в обидві торгові зони – Бурштинський енергоострів (частина Івано-Франківської, Львівської обл. та Закарпатська обл.) та Об'єднана енергосистема України (ОЕС України) став можливий після впровадження нового ринку електроенергії, а саме з 1 липня. ...між даними торговими зонами немає фізичного перетоку електроенергії.

Спочатку закордонна електроенергія потрапила в енергоострів, трохи згодом, з 10 липня розпочався імпорт з Білорусі в ОЕС України. Проте, з Росії жодного кВт-год не було імпортовано до певного часу.

Цю «проблему» для імпортерів було вирішено 18 вересня. Голова комітету Верховної Ради з питань енергетики та ЖКП **Андрій Герус** вніс правку...

Лише після прийняття відповідної правки, з 1 жовтня приватна компанія «Юнайтед Енерджі», яку пов'язують з інтересами бізнесмена **Ігоря Коломойського**, розпочала імпорту електроенергії з Росії.

Згодом, почали лунають постійні заяви про його припинення через збитковість, в тому числі від Геруса. Однак, імпорту електроенергії з Росії зупиняється лише через системні обмеження, які вводить НЕК «Укренерго» для забезпечення збалансованої роботи енергосистеми...

Торгівля з агресором викликала великий суспільний резонанс.

Прихильники імпорту. У відповідь на звинувачення, голова парламентського комітету з питань енергетики та ЖКП Андрій Герус заявляв, що імпорту збільшує конкуренцію на ринку. Зокрема, в кінці жовтня 2019р Герус повідомив, що зниження ціни на ринку «на добу наперед» до 1,47 грн/кВт-год пояснюється зниженням попиту та впливом імпортних поставок.

Також на підтримку імпорту електроенергії виступив перший заступник міністра енергетики та захисту довкілля **Віталій Шубін**.

Нещодавно голова НКРЕКП **Валерій Тарасюк** в інтерв'ю відзначив важливість імпорту саме в контексті збільшення конкуренції, адже внутрішній ринок формують декілька великих гравців.

Так чи інакше, на сьогодні закордонні кіловат-години купують ряд трейдерів. З Європи електроенергію імпортують біля 10 компаній, трохи менша кількість – з Білорусі та Росії.

<https://expro.com.ua/statti/energya-z-za-kordonu-yak-ukrana-persh-pvroku-mportu-elektroenergyu>

ExPro, 15.01.2020

Збільшення долі продажу «Енергоатому» на РДН покращить фінансовий стан – компанія

Збільшення долі продажу електроенергії, виробленої ДП «НАЕК «Енергоатом», на ринку «на добу наперед» з 10% (як було у минулому році) до 15% (з 1 січня 2020р) покращить фінансовий стан компанії, тому «Енергоатом» позитивно оцінює такі зміни. Такий коментар на запит надала прес-служба компанії.

«Компанія позитивно оцінює зміни до закону України «Про ринок електричної енергії», якими збільшено, порівняно з 2019 роком, частку продажу електроенергії за вільними цінами на 5%. Це покращить фінансовий стан компанії, яка працює в умовах обов'язкового продажу електроенергії за граничною ціною в межах виконання спеціальних обов'язків», - зазначили в прес-службі.

«Для підтримання та підвищення рівня безпеки АЕС, продовження ресурсу роботи атомних енергоблоків і підвищення їх ефективності, впровадження нових технологій, гідної оплати висококваліфікованому персоналу, потрібні значні інвестиції. Тому компанія сподівається на подальше збільшення частки реалізації електроенергії за вільними цінами», - додали в прес-службі.

<https://expro.com.ua/novini/zblshennya-dol-prodaju-energoatomu-na-rdn-pokraschit-fnansoviy-stand-kompanya>

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, ЕлектроВести, 15.01.2020 «Енергоатом» пропонує включити невраховані складові до ціни е/е для «ГарПока» та збільшити її на 5,2%». ДП «НАЕК «Енергоатом» звернулося до Кабінету міністрів та Міністерства енергетики та захисту довкілля з ініціативою

внести зміни до Порядку покладання спеціальних обов'язків на ринку електроенергії та **включити в граничну ціну електроенергії, яка продається ДП «Гарантований покупець», акцизний податок та тариф на диспетчеризацію та збільшити її на 5,2% - до 596 грн/МВт-год.**

За словами першого заступника генерального директора з продажів на оптових ринках ВП «Енергоатом-Треїдинг» **Романа Сутченко**, нинішня гранична ціна (566,7 грн/МВт-год) не включає ставку акцизного податку на електроенергію (3,2%) та тариф на диспетчеризацію (10,23 грн/МВт-год), сплата яких покладена у новій моделі ринку на виробників.

«Така ціна не передбачає сплату тарифу на послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління... а також акцизного податку на вартість реалізованої електричної енергії за ставкою 3,2%. Таким чином, на сьогодні гранична ціна не враховує економічно обґрунтованих витрат виробників, на яких покладені спецобов'язки», - зазначив Сутченко.

<https://expro.com.ua/novini/energoatom-proponu-vklyuchiti-nevrahovan-skladov-do-cni-ee-dlya-garpoaka-ta-zblshiti-na-52->

Facebook, 30.01.2020

Герус: ЄС може ввести екологічний податок на "брудну" електроенергію

Андрій Герус

Європейський Союз може ввести екологічний податок на "брудну" електроенергію, яка імпортується із сусідніх країн.

Нетто-імпорт електроенергії у країни ЄС зріс із 3 млрд кВт-год у 2017 році до 21 млрд кВт-год у 2019 році (приріст 600%) ідеється у дослідженні британського аналітичного центру Sandbag, яке було опубліковане вчора.

Такий імпорт це еквівалент викидів у розмірі 26 млн тон CO₂.

Більшість такої електроенергії було із країн, що не мають або мають низький податок на вуглецеві викиди. У Європі все більш поширеною стає думка, що таким чином європейці фактично стимулюють виробництво неекологічної електроенергії у так званих "вуглецевих офшорах" (сусідніх країнах). Якби цей імпорт мав податок на вуглецеві викиди, то надходження до бюджету країн ЄС складала би 630 млн євро.

У зв'язку із цим Єврокомісія аналізує зараз введення нового податку на вуглецеві викиди при імпорті електроенергії, так званий border carbon adjustment (BCA), щоб зменшити стимули використання вугілля у сусідніх до ЄС країнах, де немає відповідних екологічних податків. Екологія - один із ключових пріоритетів нового президента Єврокомісії **Урсули фон дер Ляєн**.

На жаль, історично в Україні недостатньо уваги приділялося екологічній складовій при виробництві електроенергії на ТЕС...

♦ *Приватизація в сфері енергетики*

Енергореформа, 22.01.2020

ФГИ допускает объединение "Центрэнерго" и УК "Краснолиманская" для приватизации

Фонд государственного имущества (ФГИ) допускает возможность приватизации ПАО "Центрэнерго" и "Угольная компания "Краснолиманская" одним "пакетом. Об этом глава ведомства **Дмитрий Сенниченко** сообщил 22 января агентству "Интерфакс-Украина" в кулуарах Украинского дома в Давосе, организованного при поддержке **Фонда Пинчука**, WNISEF и Horizon Capital.

"Это вариант. Мы действительно обсуждаем это с правительством. Моя задача – организовать прозрачный аукцион", – сказал он.

При этом Сенниченко уточнил, что по вопросу приватизации Фонд тесно общается с руководством правительства и заинтересованных министерств.

"Но для того, чтобы он (аукцион) был организован вовремя и синхронизовано, мы общаемся с Министерством энергетики и экологии, Министерством экономики, премьер-министром, для того, чтобы выбрать правильную политику по части энергоактивов, в том числе таких активов, как ТЭЦы и облэнерго", – сказал он, отвечая на соответствующий вопрос о возможности объединения ПАО "Центрэнерго" и компании "Краснолиманская".

Сенниченко при этом добавил, что приватизация таких объектов как "Краснолиманская" должна рассматриваться в контексте реформы всей угледобывающей отрасли.

<http://reform.energy/news/fgi-dopuskaet-obedinenie-tsentrenergo-i-uk-krasnoлиманская-dlya-privatizatsii-13506>

«ВЕЧІРНІ ВІСТІ», 27.01-02.02.2020

Великий розпродаж держпідприємств за малі гроші

Аріна Мартова

Розпродаж державних підприємств є блакитною мрією останніх урядів.

15 січня Фонд держмайна в своєму офіційному виданні «Відомості приватизації» опублікував оновлений перелік великих державних компаній, які планують приватизувати. До нього увійшли енергетичні компанії: **«Центренерго»**, **«Тернопільобленерго»**, **«Запоріжжяобленерго»**, **«Харківобленерго»**, **«Миколаївобленерго»**, **«Хмельницькобленерго»**, **Херсонська ТЕС**, **Дніпровська ТЕС**, **Криворізька ТЕС**, **Одеська ТЕС**, **Сєверодонецька ТЕС**.

Крім енергокомпаній, на приватизацію виставили Об'єднану гірничо-хімічну компанію, вугільну компанію «Краснолиманська», «Азовмаш», «Електроважмаш»...

Але, напевне, головне в списку не те, що заборонено продавати, а об'єкти, які дозволили частково приватизувати. Це і **«Нафтогаз»**, його **«доньки»** **«Укртрансгаз»** та **«Укргазвидобування»**, і **«Магістральні газопроводи України»**...

Про те, що для кінцевого споживача така часткова приватизація обернеться лише подорожчанням послуг, навіть казати не доводиться, як і про те, що в

багатьох країнах такі стратегічні об'єкти залишаються у власності держави, в тому числі через виконання ними соціальних і безпекових функцій.

На жаль, досвід передачі приватним інвесторам в управління державних об'єктів свідчить, що красиві зобов'язання не завжди виконуються. І доволі часто концесіонер просто експлуатує об'єкт, вичавлюючи з нього все можливе і не вкладаючи в його модернізацію чи просто підтримання у належному стані ані копійки. Коли ж ця власність повертається до держави, залишається тільки за голову хапатися.

<https://gazetavv.com/news/economy/1580131622-velikiy-rozprodazh-derzhpidpriemstv-za-mali-groshi.html>

Додаткова інформація на цю тему – «Вечірні Вісті», 28.01.2020 «Олексій Куц: Україна наразі не повинна продавати ті підприємства, які вже ніколи не зможемо побудувати», Олексій Куц, експерт інституту GROWFORD.

«У своїх планах по приватизації уряд порушує всі червоні лінії і не вибудовує жодних індикаторів щодо продажу виключно збиткових підприємств чи таких об'єктів, які не вписуються у нашу промислову стратегію, якої насправді немає. Влада замість того, щоб займатися системною фінансовою політикою, має намір розпродати не тільки прибуткові й потенційно прибуткові об'єкти, але й стратегічно важливі підприємства.

Наприклад, у перелік об'єктів, що дозволено приватизувати, увійшов харківський «Електроважмаш».

На мій погляд, **Україна наразі не повинна продавати ті підприємства, які вже ніколи не зможемо побудувати і які у разі приватизації будуть знищені. Ми ніколи не побудуємо новий... «Електроважмаш», «Турбоатом», нову газотранспортну систему тощо.** Такі підприємства можна приватизувати лише коли економіка на підйомі і за умов залучення ефективного системного інвестора...

Сьогодні не той час, коли до нас прийдуть системні інвестори. Наразі до нас йдуть «временщики», які викуплять підприємства з метою остаточно вичавити з них промисловий потенціал, щоб потім розпродати найбільш ліквідні активи у вигляді нерухомості і землі та порізати обладнання на металобрухт, як це вже було із цукровими заводами.

Також у нас запроваджують гібридну приватизацію..., яка спрямована на задоволення інтересів груп впливу, які зараз тиснуть на нашу владу і яких цікавлять інфраструктурно важливі об'єкти. Шляхом часткової приватизації, продажу частини пакету акцій чи передачі в концесію групи впливу отримують інструменти контролю над господарською та фінансовою діяльністю компанії.

Інструмент гібридної приватизації розрахований на довжину політичного циклу. Адже до нас заходять «інвестори», які хочуть за 2-3 роки відбити свої вкладення і отримати 200-300% рентабельності. Тому фактично ми вкотре спостерігатимемо дерібан державної власності».

<https://gazetavv.com/news/economy/1580131193-oleksiy-kushch-ukrayina-narazi-ne-povinna-prodavati-ti-pidpriemstva-.html>

Энергореформа, Энергетика Украины, 17.01.2020

**Главное в энергетике за 13-17 января 2020 – обзор Энергореформы
Правительство утвердило список стратегических предприятий, которые нельзя приватизировать**

Кабмин отказался от приватизации "Укрэнерго", "Укрэнерго" и

"Энергоатома". Об этом говорится в пояснительной записке к законопроекту "О перечне объектов права государственной собственности, которые не подлежат приватизации".

"Мы согласовали соответствующий проект закона, теперь его должна рассмотреть и одобрить Верховная Рада", – написал премьер-министр **Алексей Гончарук** в своем Telegram-канале 15 января после заседания Кабмина.

Что касается энергетических предприятий, то согласно законопроекту, рассматриваемому 15 января на заседании Кабмина, в госсобственности закрепляются минимум 50% акций ПАО "НАК "Нафтогаз Украины", АО "Магистральные газопроводы Украины", АО "Укртрансгаз", ПАО "Укрнафта", АО "Укргазвдобування", АО "Укртранснафта", АО "Черноморнефтегаз".

НАЭК "Энергоатом", ЧАО "Укрэнерго" и ЧАО "НЭК "Укрэнерго", а также ГП "Оператор рынка" и ГП "Гарантированный покупатель" полностью сохраняются за государством.

Впрочем, позже в пресс-службе правительства указали, что документ принят с трехдневной доработкой.

<http://reform.energy/analytics/glavnoe-v-energetike-za-13-17-yanvary-a-2020-obzor-energoreformy-13467>

Енергореформа, 21.01.2020

ФГИ запустил процедуру отбора советников по приватизации "Центрэнерго"

"Фонд государственного имущества Украины начал процедуры отбора советников по приватизации "Центрэнерго". В феврале будут запущены процедуры подготовки к приватизации ряда следующих объектов большой приватизации. С целью детального анализа состояния дел в компании по результатам 2019 года Фонд госимущества также привлекает аудиторскую компанию с безупречной репутацией", - цитирует пресс-служба слова главы фонда **Дмитрия Сенниченко**.

Глава фонда добавил, что в вопросе о сроках приватизации облэнерго важным фактором по-прежнему остается RAB-регулирование.

Премьер-министр **Алексей Гончарук** на совещании в ФГИ в ноябре поручил главе ведомства в ближайшее время утвердить советника по приватизации "Центрэнерго" и до 1 апреля 2020 года продать один объект "большой" приватизации, а также начать подготовку к приватизации еще пяти крупных госкомпаний.

13 декабря ФГИ сменил своих представителей в набсовете "Центрэнерго".

<http://reform.energy/news/fgi-zapustil-protseduru-otbora-sovetnikov-po-privatizatsii-tsentrenergo-13485>

♦ **Кадрові питання (конкурси, нові призначення)**

Енергореформа, 15.01.2020

Нынешний руководитель "Укрэнерго" Всеволод Ковальчук планирует принимать участие в конкурсе на главу правления компании

Временно исполняющий обязанности главы правления НЭК "Укрэнерго" **Всеволод Ковальчук** будет принимать участие в конкурсе на должность руководителя компании.

Всеволод Ковальчук является врио "Укрэнерго" уже пятый год – с октября 2015 года. Перед этим он также несколько лет работал в компании.

У него два высших образования, которые получил в Киевском национальном университете им. Тараса Шевченко (магистр менеджмента) и в НТУУ «Киевский политехнический институт им. Игоря Сикорского» по специальности «Электротехника и электротехнологии». Также изучает MBA в Киево-Могилянской академии.

<http://reform.energy/news/nyneshniy-rukovoditel-ukrenergo-vsevolod-kovalchuk-planiruet-prinimat-uchastie-v-konkurse-na-glavu-pravleniya-kompanii-13447>

РБК-Украина, 22.01.2020

В "Нафтогазе" обновили состав правления

Наблюдательный совет НАК "Нафтогаз Украины" обновил состав правления компании. Об этом сообщает пресс-служба компании.

В состав правления "Нафтогаза" входят пять человек: глава правления **Андрей Коболев**, первый заместитель главы правления **Сергей Перелома**, члены правления - **Ярослав Теклюк**, **Петер ван Дрил** и **Отто Ватерландер**.

Наблюдательный совет прекратил полномочия членов правления компании - **Юрия Колбушкина** и генерального директора АО "Укртрансгаз" **Николая Гавриленко**.

В пресс-службе также сообщили, что "Нафтогаз" как единый акционер также обновил уставы АО "Укртрансгаз", АО "Укргазвдобування", АО "Укртрансгаз", АО "Укрспецтрансгаз", АО ГАО "Чорноморнафтогаз": коллегиальные исполнительные органы (правления и дирекции) заменяются единоличными органами управления.

На данный момент группа "Нафтогаз" создала дивизион "Интегрированный газ", дивизион "Нефть", "Техническое обеспечение" и дивизион "Новая энергия". В структуре группы "Нафтогаз" большинство операционных решений будут принимать руководители дивизионов и директора группы по направлениям, отметили в пресс-службе НАК.

<https://www.rbc.ua/rus/news/naftogaze-obnovili-sostav-pravleniya-1579687302.html>

Урядовий портал, 24.01.2020

Кабінет Міністрів прийняв низку кадрових рішень

Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України

Уряд визначив переможців конкурсу на посади:

Голови Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження – **Валерія Безуса.**

Уряд звільнив:

Трьох віце-президентів ДП “Національна атомна енергетична компанія “Енергоатом” – **Олександра Шавлакова, Айсіна Айдина, Володимира Пишного.**

<https://www.kmu.gov.ua/news/kabinet-ministriv-prijnyav-nizku-kadrovih-rishen>

Додаткова інформація на цю тему – Энергореформа, 27.01.2020 **«Кабмін определил победителем конкурса на должность главы Госэнергоэффективности Валерия Безуса».** Безус с 2016-го по 2019 год занимал должность заместителя председателя Днепропетровского областного совета по исполнительному аппарату, а также является вице-президентом Energy Club, президентом ОС "Украинская ассоциация питьевой воды "Борисфен" и ОО "Агентство регионального развития и инвестиций" - ARDI.

Кабинет министров распоряжением №1062 от 15 ноября уволил **Сергея Савчука** с должности главы Госэнергоэффективности по согласию сторон.

<http://reform.energy/news/kabmin-opredelil-pobeditelem-konkursa-na-dolzhnost-glavy-gosenergoeffektivnosti-valeriya-bezusa-13529>

«ХВИЛЯ», 29.01.2020

Зеркаль получила должность в «Нафтогазе»

Экс-заместителя министра иностранных дел Украины **Елену Зеркаль** назначили советником председателя правления НАК «Нафтогаз Украины» **Андрея Коболева.**

«Елена Зеркаль назначена советником председателя правления НАК «Нафтогаз Украины». До этого она работала в Министерстве иностранных дел Украины, где отвечала за европейскую интеграцию, представляла Украину в международных судах по делам против России и участвовала в трехсторонних переговорах о «зимние пакеты» поставок российского газа в Украину в 2014-2016 годах», — сказано в сообщении пресс-службы «Нафтогаза».

Должностными обязанностями Зеркаль станут международные отношения и ведение судебных и арбитражных процессов Нафтогаза, в частности против РФ.

В течение двух лет Елена Зеркаль принимала участие в работе украинской стороны над продлением транзита газа после 2019 года из России в Европу через территорию Украины.

<https://hvylya.net/news/exclusive/zerkal-poluchila-dolzhnost-v-naftogaze.html>

Інформація на цю тему – znaj.ua, 29.01.2020 **«Олена Зеркаль спливла в несподіваному місці: спокусилась на премії?».**

<https://znaj.ua/politics/291892-olena-zerkal-splivla-v-nespodivanomu-misci-spokusilas-na-premiyi>

♦ **Корисні думки, цікаві новини і цифри**

Енергореформа, 29.01.2020

Генерируй и потребляй одновременно: как решить энергетическую проблему Украины

Энергетическая система Украины переживает кризис. При этом уже сейчас одновременно генерация и потребления энергии помогает европейским странам преодолеть вызовы новой энергетической эры, - рассказал в колонке исполнительный директор ГК "Клиар Энерджи", экс-глава Госэнергоэффективности **Сергей Савчук** (укр).

Український уряд планує до 2050 року повністю перейти на відновлювані джерела енергії (ВДЕ).

Мета безумовно позитивна, однак маю певні застереження щодо цього.

... наша енергетична система не готова до стрімкого розвитку сфери ВДЕ. Одна з причин – відсутність законодавчої бази для формування ринку балансуєчих потужностей.

Європейська комісія запропонувала до розгляду масштабну збірку законів під промовистою назвою "Чиста енергія для всіх європейців", в народі – Четвертий енергопакет.

Що він передбачає? Одним з основних нововведень є запровадження інституту енергетичних просьюмерів (від англ. prosumer+producer).

Він передбачає перехід від централізованих енергетичних систем до системи розподіленої генерації, де домогосподарства, кооперативи та бізнес перетворюються на учасників ринку і мають можливість генерувати, зберігати та використовувати для власного споживання електроенергію з відновлюваних джерел.

У контексті України з її негнучкою енергосистемою ідеально було б розвивати саме просьюмерів, які виробляють і споживають енергію одночасно. **Паралельно необхідно запровадити стимулююче законодавство, яке дозволить їм встановлювати системи акумулювання енергії.**

Від цього виграють всі – як власне просьюмери, так і загалом енергетична система, що стане більш гнучкою та стабільною.

... споживачі об'єднуються в кооператив, інвестують власні або кредитні кошти в певний "зелений" енергетичний проект і майже повністю відмежовуються від системи централізованого розподілу енергії.

Саме енергетичні кооперативи будуть формувати майбутню енергетичну карту ЄС, там цей процес вже почався. Лише в Німеччині налічується близько 5000 кооперативів і їхня кількість буде зростати й далі.

Основною задачею зараз є подальше осучаснення українського енергетичного законодавства, бажано вже з урахуванням норм запланованого Четвертого енергопакету.

<https://uaenergy.com.ua/post/32877/generiruy-i-potreblayay-odnovremenno-kak-reshitj-energeticheskuyu-problemu-ukrainy>

Україна - Центр (Кропивницький), 16.01.2020

И все-таки она строится!

Сергей Полулях

Ташлыкская гидроаккумулирующая электростанция (ТаГАЭС) составляет единый комплекс с ЮУ АЭС, в который входит и Александровская ГЭС.

Экскурсию по ТаГАЭС проводил специалист управления информации станции **Александр Рудоман**. Между прочим, свои историко-технические экскурсии Александр Иванович, уроженец Донбасса, после 2014 года принципиально проводит исключительно на украинском, и, что интересно, в национальной интерпретации все сложные технические термины звучат абсолютно органично.

Этот энергетический комплекс (хорошо бы дать ему хотя бы неофициальное название типа «Південне сяйво») как будто был запланирован самой природой. Именно в этом месте сходятся глубокие каньон реки Южный Буг и балка Ташлык (не путать с рекой Черный Ташлык, которая протекает по территории Кировоградщины), что создает отличные условия для строительства гидроаккумулирующей станции. Еще ниже по течению Буга находится плотина Александровской ГЭС, которая поддерживает уровень Южного Буга и регулирует пропуск паводков. Интересно, что Александровская ГЭС была возведена в 1999 году на средства атомщиков практически рядом с *первенцем легендарного плана ГОЭЛРО (Государственная комиссия по электрификации России) утвержденного в декабре 1920 года. Сохранились плотина и остатки производственных зданий. Это была Вознесенская ГЭС мощностью всего 470 кВт – вообще первая украинская гидроэлектростанция, которую открыли в мае 1927 года. После реконструкции ее мощность увеличилась вдвое, но она выработала отведенный ей ресурс и была выведена из эксплуатации в 70-х годах прошлого столетия.*

Строительство гидроаккумулирующей электростанции началось в 1981 году, но первых два гидроагрегата были поочередно введены в эксплуатацию только в 2006 и 2007 годах. Проект был фактически заморожен после Чернобыля, когда активизировались «зеленые»...

27-го ноября 2000 года, в результате жесточайшего гололеда, была уничтожена ЛЭП, по которой транспортировалась электроэнергия ЮУ АЭС. Толщина льда на опорах и проводах достигала 18-ти сантиметров. После такого форс-мажора правительством было принято волевое решение о продолжении строительства ТаГАЭС, но проект пришлось изменить...

Вопрос остается открытым, наверное, до следующей подсказки природы, но монтаж мощностей все-таки продолжается.

На вопрос о перспективах развития комплекса и вообще путях украинской энергетики главный инженер ЮУ АЭС **Николай Феофентов** задал встречный вопрос: а можно ли убрать из генерации 60 % электроэнергии, которые за сутки вырабатывают украинские АЭС?

К сожалению, даже этот аргумент оказывается неубедительным для последователей **Греты Тунберг**, больше того, в угоду «солнечному» бизнесу регулярно ограничиваются мощности наших АЭС. Это не говоря о стоимости

солнечных киловатт, производство которых просто спонсируется за наши с вами деньги.

<http://uc.kr.ua/2020/01/14/y-vse-taky-ona-stroytsya/>

Энергореформа, 15.01.2020

Кабмин обязал государственные органы

покупать нефтепродукты и электроэнергию централизованно

Кабмин определил обязательные для закупок госорганами через госучреждение "Профессиональные закупки" перечни товаров. Об этом говорится в обнародованном на правительственном портале распоряжении от 27 декабря 2019 года № 1407-р.

Распоряжением внесены изменения и дополнения в распоряжение Кабмина от 25 сентября 2019 года №846-р, определившем централизованной закупочной организацией госучреждение "Профессиональные закупки" (ЦЗО).

Согласно декабрьскому распоряжению, с 1 марта 2020 года хозяйственно-финансовый департамент Секретариата Кабмина и все министерства обязаны покупать через ЦЗО нефть и дистилляты, а также офисное оборудование и принадлежности, машины для обработки данных (аппаратная часть) и компьютерное оборудование.

<http://reform.energy/news/kabmin-obyazal-gosudarstvennyye-organy-pokupat-nefteprodukty-i-elektroenergiyu-tsentralizovanno-13445>

Енергоатом, ЮУАЕС, 16.01.2020

Енергоатом отримав найвищий рейтинг корпоративної стійкості

Енергоатом став єдиною компанією, яка отримала найвищий рівень корпоративної стійкості – «ААА». Дуже високий рівень корпоративної стійкості «АА» здобули компанії ПрАТ «Укргідроенерго»... Високий рівень корпоративної стійкості «А» – ... ТОВ «ДТЕК» та НЕК «Укренерго».

У рейтингу представлені компанії, які входять до 250 найбільших платників податків України. Рейтинг Sustainable Ukraine оцінює та порівнює якість корпоративного управління в компаніях, їх здатність здійснювати позитивний вплив на суспільство, керувати нефінансовими ризиками та можливостями, а також забезпечувати свій сталий розвиток.

<https://www.sunpp.mk.ua/uk/article/8430-energoatom-otrymav-navvyshchyy-reytyng-korporatyvnoyi-stiykosti>

Харківська ОДА, 21.01.2020

На «Турбоатомі» відзначили 86 років з дня заснування

З черговою річницею колектив підприємства привітав голова ХОДА **Олексій Кучер**. Він зазначив, що «Турбоатом» і його продукцію добре знають не тільки в Україні, а й в усьому світі, і побажав заводу примножувати успіхи.

«Ваш розвиток залежить від кожного з вас. Усе те, що тут є, і те, що буде надалі, залежить від вас. Тому що люди – це основний потенціал будь-якого підприємства. Машини, обладнання, устаткування можна придбати. А люди, їхній розум та руки, які виробляють продукцію, – просто придбати неможливо», - зауважив голова ХОДА.

Довідка. «Турбоатом» входить у топ-10 провідних турбобудівних підприємств світу. Сьогодні на заводі працюють 3,5 тисячі робітників.

Обсяг реалізації продукції в 2019 році склав понад 2 млрд 800 млн грн. Близько 500 млн грн - такий розмір чистого прибутку підприємства в 2019 році.

У 2019-му «Турбоатом» виготовив 7 турбін для українських гідроелектростанцій, 2 великих і 2 малих конденсатори для українських АЕС, 8 рядів титанових лопаток для українських АЕС за програмою імпортозаміщення, енергозапчастини для близько 30 різних українських станцій і станцій ближнього і далекого закордоння, зокрема, Угорщини, Болгарії та Аргентини.

За роки роботи підприємства було виготовлено понад 2000 турбін.

<https://kharkivoda.gov.ua/news/101937>

Енергореформа, 24.01.2020

Правительство Украины создало межведомственную рабочую группу по преодолению последствий изменения климата

Кабинет министров Украины создал межведомственную рабочую группу, которая будет заниматься вопросами преодоления последствий изменения климата в рамках инициативы Европейской комиссии "Европейское зеленое соглашение".

"Главная ее цель - охрана здоровья и благосостояния граждан от рисков и последствий изменения климата", - говорится в сообщении пресс-службы правительства. Отмечается, что группа также будет обеспечивать согласованность действий всех ветвей власти в выполнении поставленных целей устойчивого развития Украины.

"Вместе с ЕС мы будем нарабатывать повестку дня для уменьшения уровня выбросов в рамках Парижского соглашения. Украина хочет присоединиться к Соглашению на этапе формирования задач как полноценный игрок", - рассказал премьер-министр **Алексей Гончарук**.

Рабочая группа будет временным консультативно-совещательным органом Кабинета министров Украины. Ее возглавил вице-премьер-министр по вопросам европейской и евроатлантической интеграции Украины **Дмитрий Кулеба**.

"Зеленый пакт" представляет собой "дорожную карту" превращения Европы к 2050 году в первый "климатически нейтральный" континент, одновременно стимулируя экономику, улучшая здоровье и качество жизни людей, заботясь о природе, улучшая окружающую среду и обеспечивая социальную гармонию. В его рамках Еврокомиссия представит в ближайшие годы целый ряд инициатив и законопроектов. Он охватывает все отрасли экономики, особенно энергетику, металлургию, транспорт, сельское хозяйство.

Председатель Еврокомиссии **Урсула фон дер Ляйен** объявила о намерении структуры направить из бюджета ЕС EUR100 млрд на переустройство наиболее проблемных с экологической точки зрения отраслей и регионов и развитие циркулярной экономики.

<http://reform.energy/news/pravitelstvo-ukrainy-sozdalo-mezhvedomstvennuyu-rabgruppu-po-preodoleniyu-posledstviy-izmeneniya-klimata-13522>

Українська Енергетика, 27.01.2020

Україні знадобиться 2 ГВт систем накопичення електричної енергії протягом 10 років — Ковальчук

Розбаланс в енергосистемі може призвести до обмеження виробників або відключення споживачів.

"Ми маємо протягом 10 років здійснити інсталяцію систем накопичення електричної енергії загальною потужністю близько 2000 МВт. І може бути проблема. Поки ми будемо розробляти, очікувати на державну підтримку, енергосистема України може опинитися у стані, наближеному до ризиків операційної безпеки", - сказав в.о. голови правління "Укренерго" **Всеволод Ковальчук**.

За його словами, така ситуація загрожує значними обмеженнями виробників електроенергії або відключенням певної кількості споживачів.

"Ми закликаємо прискорити старт всіх необхідних процедур, щоб системи накопичення мали можливість фізично втілитись. Ми вважаємо, що це та технологія, яка допоможе максимально швидко подолати певний дефіцит резервів, який має енергосистема", - висловив думку Ковальчук.

Він вказав, що "Укренерго", в свою чергу, гарантує надшвидкий розгляд будь-яких документів, які стосуються приєднання системи накопичення.

"Ми маємо достатню кількість вільних трансформаторних потужностей для приєднання до високовольтних електричних підстанцій. Для проектів, потужність яких вища певного значення, приєднання до магістральної мережі ми можемо запропонувати за вартістю, що наближена до нуля", - зазначив Ковальчук.

<https://ua-energy.org/uk/posts/ukraini-znadobytsia-2-hvt-system-nakopychennia-elektrychnoi-enerhii-protiahom-10-rokiv-kovalchuk>

Інформація на цю тему — Українська Енергетика, 24.01.2020, В "Укренерго" пропонують створити віртуальний агрегатор побутових energy storage.

<https://ua-energy.org/uk/posts/v-ukrenerho-proponuiut-stvoryty-virtualnyi-ahrehator-pobutovykh-energy-storage>

Энергореформа, 29.01.2020

"Укрэнерго" в 2019 году сэкономило на закупках 15%

НЭК "Укрэнерго" в ходе закупок в 2019 году сэкономила 15% (219 млн грн) от их ожидаемой стоимости, сообщила пресс-служба компании.

По ее данным, суммарный объем более пяти тысяч закупок в минувшем году был осуществлен на 1,25 млрд грн. Наибольшая доля приходится на услуги по строительству, реконструкции, ремонтные и проектные работы – 27% (342,9 млн грн), хозяйственные товары – 21% (263 млн грн) и основное оборудование – 20% (243,2 млн грн).

По словам главы НЭК **Всеволода Ковальчука**, начиная с 2016 года "Укрэнерго" пересмотрела практически все сметы и проектные решения, благодаря чему получила десятки процентов экономии.

"Сегодня мы перешли к тщательному планированию закупок, когда экономия зависит только от конкуренции на торгах", – приводятся в сообщении слова главы НЭК.

<https://nk.org.ua/ekonomika/ukrenergo-v-2019-godu-sekonomilo-na-zakupkakh-15-221063>

Економічна правда, ЕлектроВести, 21.01.2020

Франция может досрочно закрыть два атомных реактора

Зависимая от атомной энергетики Франция стремится сократить ее долю в производстве электроэнергии до 50% к 2035 году с 75% в настоящее время. Для этого страна хочет закрыть 14 реакторов до 2035 года.

Два старейших реактора Франции на атомной станции Фессенхайм остановят производство в феврале и июне этого года. Предстоящее закрытие ожидается в 2027-2028 годах.

"Если будут выполнены определенные условия, касающиеся цен на электроэнергию и эволюции европейского рынка электроэнергии, закрытие двух дополнительных реакторов может произойти в 2025-2026 годах", - говорится в документе по результатам общественных консультаций по энергетической политике.

Решение о досрочном закрытии реакторов будет принято в 2023 году.

Контролируемая государством компания EDF (EDF.PA) эксплуатирует 58 ядерных реакторов Франции.

Компании EDF и «Veolia» создали совместное предприятие «Graphitech» по выводу из эксплуатации реакторов, в которых используется графит. Предприятие «Graphitech» будет искать контракты для оказания помощи в демонтаже таких реакторов во Франции, Италии, Японии, Литве, Испании и Великобритании.

<https://www.epravda.com.ua/rus/news/2020/01/21/656052/>

ЭлектроВести, 24.01.2020

Роллс-Ройс считает, малые модульные атомные реакторы смогут соперничать с ВИЭ по стоимости электроэнергии

Британский технологический концерн Роллс-Ройс (Rolls-Royce) заявил, что планирует начать промышленную эксплуатацию малых модульных ядерных реакторов в 2029 году. Они смогут соперничать с возобновляемым источникам энергии, таким как ветер или солнце, по стоимости вырабатываемой электроэнергии, считает производитель.

Технический директор группы **Пол Стейн** заявил в программе Today на радио BBC-4 (24.01.2020), что технология малых модульных реакторов (Small Modular Reactors, SMR) может возродить перспективы использования атомной энергии в качестве источника энергии с нулевыми выбросами углерода, избежав проблем крупных атомных электростанций гигаваттного масштаба. В технологии мини-реакторов используются фабрично-производимые компоненты, которые можно транспортировать на прицепах грузовиков и собирать на месте в полноценные генерирующие объекты.

Rolls-Royce планирует установить свои модульные реакторы на территории бывших ядерных объектов в Камбрии или в Уэльсе. Компания полагает, что сможет построить от 10 до 15 станций в Великобритании.

Компания уже нацелилась на зарубежные рынки и оценивает потенциал экспорта в 250 млрд фунтов.

Исходя из сегодняшних данных экономики энергетики, атомные электростанции вряд ли смогут конкурировать в ВИЭ по стоимости энергии...

Крупная американская энергетическая компания NextEra Energy считает, что полная стоимость (LCOE) новых ветровых и солнечных электростанций, даже оснащённых краткосрочными накопителями энергии, ниже, чем только эксплуатационные затраты действующих атомных электростанций.

По данным правительства Франции (2016 год), полная стоимость энергии, вырабатываемой атомными электростанциями в стране составляет в среднем 61,6 евро за мегаватт-час.

Практика показывает, что в «большой» атомной энергетике не работает эффект масштаба и отмечается очевидное отклонение от обычной кривой обучения — по мере развития отрасли удельные затраты не снижаются, а растут.

Удастся ли исправить положение с помощью малых модульных реакторов? Знать этого мы пока не можем.

Авторы доклада World Nuclear Industry Status Report 2019 отмечают (стр. 209): «Хотя политики во многих странах по-прежнему проявляют интерес к малым модульным реакторам, стало очевидно, что они будут ещё в меньшей степени экономически конкурентоспособны, чем крупные атомные станции, конкурентоспособность которых все больше падает. Таким образом, даже если несколько проектов малых модульных реакторов будут построены в течение следующего десятилетия или более отдаленном будущем, как правило, в результате массивной поддержки правительств, маловероятно, что малые модульные реакторы смогут играть какую-либо существенную роль в будущем секторе электроэнергетики».

https://elektrovesti.net/69336_rolls-roys-schitaet-malye-modulnye-atomnye-reaktory-smogut-sopernichat-s-vie-po-stoimosti-elektroenergii

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ   О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>